

CHRUŠČIOVO LIKIMAS

CHRUŠČIOVAS, KURIS SIEKĖ TO PATIES, KAIP JO PIRMATAKŪNAS STALINAS, TAČIAU DAUG ŠVELNESNIAIS METODAIS, VENGDAMAS ŽUDYNIŲ, SUSILAUKĖ SAVO PATIES VARŽOVŲ LIKIMO. — NORS JO PAVARDE REČIAU MINIMA, KAIP STALINO, JIS GYVENA ŽYMAI GERIAU, KAIP EILINIAI SOVIETŲ PILIEČIAI.

Vytautas Meškauskas

Pagal paskutinę "oficialią" sovietų istorijos trumpo kurso, kuris visdėlio turi 646 psl., laidą, tūlas Nikita S. Chruščiovas buvo 1942 m. liepos 12 d. paskirtas į Stalingrado karinę tarybą, o po devynių metų buvo paskirtas kompartijos CK pirmuoju sekretorium. Tai ir viskas, kas ten parašyta apie tą žmogų. Net nepažymėta, kad jis buvo ministeriu pirmininku ir praktiškai sovietiją valdė 11 metų absoliutaus diktatoriaus teisėmis!

Kaip prie to prieita, plačiau svarsto Pietų Californijos Universiteto leidžiamo žurnalo "Communist Affairs" paskutinis numeris. Jame Charles Malamuth aiškina motyvus, privedusius prie Chruščiovo nuvertimo.

Skirtumas tarp Chruščiovo ir Stalino buvęs tas, kad Stalinas savo galimus konkurentus pašalinęs davęs urmukruvinų "valymų" forma, tuo tarpu Chruščiovas palikdavo juos gyvus. Tačiau Chruščiovo metodas buvo tiek pat tikslus kaip ir Stalino. Jis taip pat išvystė "asmenybės kultą" kaip Stalinas, ir neturėjo jokio sąžinės graužimo dėl neišitikimybės savo vakarykštiesiems sąjungininkams. Taip iš partijos CK išrinkto 1956 metais, kada Chruščiovas pradėjo savo "nustalinimo" skelbimą, 1962 metais, per sekančią partijos kongresą, 60% narių jau nebuvo perrinkta. Jų tarpe buvo daugelis ištikimų Chruščiovo talikinių.

Iš 18 svarbiausių sovietijos va-

dų, pergyvenusių Stalino mirtį, Chruščiovo nuvertimo metu tik du buvo likę savo vietose. Chruščiovas šalino savo draugus, nes buvo reikalingas "atpirkimo ožis" už savo paties klaidas. Paskutiniuoju metu jam tarnauti buvo jau labai nesaugu. Ir ta aplinkybė paskatino sąmokslą prieš patį Chruščiovą.

Stalinas prieš tokią galimybę bandė apsidrausti preventyvinio teroro. Chruščiovas bandė savo galimus konkurentus pašalinti be žudynių ir čia jis padarė didžiausią klaidą. Mat, kai vienas bendradarbių sluoksnių buvo pašalintas, jo vieton pakilęs kitas sluoksnis turėjo pagrindo būkštauti, kad ir su juo panašiai atsitiks. Savaimė aišku, kad Chruščiovui jis neįjautė nei dėkingumo nei kokio nors kitokio įsipareigojimo.

Tokiu būdu Chruščiovą nuvertė jo paties parinkti artimiausi bendradarbiai. Tai tik patvirtina iš seniau žinomą taisyklę, kad "revoliucija ryja savo vaikus". Už tai Malamuth'as mano, kad ir naujus sovietų valdovus ištiks panašus likimas. Diktatorinis režimas yra reikalingas diktatoriaus, su jo nuosavu asmenybės kultu, kaprizais ir palinkimu artimiausius bendradarbius paaukoti kaip "atpirkimo ožius".

Po tokio teorinio samprotavimo, sustokime kiek prie paties Chruščiovo asmeninio likimo. Asmeniškai, atsiskakymas nuo stalininių metodų -- žudymo, jam atnešė nemažai naudos. Jei patikė-

ti Der Spiegel, Chruščiovas šiuo metu gyvena valdiškuose poilsio namuose -- "dažoje" -- netoli Usovo miesto prie Maskvos -- Uspenskoje plento. Kiekvieną rytą pusę devynių Chruščiovas išsina pasivaikščioti po mišką ant laklo pasikabinęs transistorinį radijo priimtuvėlį. Juo jis gali girdėti tik Maskvos radijo rytmetines žinias ir sovietinės spalvos apžvalgą. Žmogus, kuris dar neseniai galėjo skaityti slapčiausius savo agentų pranešimus iš viso pasaulio, dabar turi pasitenkinti skurdžia sovietų spaudos ir radijo informacija.

Šiaip jis yra palyginti gerokai privilegijuotas. Jam mokama 700 rublių pensijos mėnesiui, tuo tarpu jo buvę varžovai Bulganiņas ir Molotovas gauna tik po 300 rublių ir turi pasitenkinti kukliais buteliais Maskvos Granovskio gatvėje 3 Nr. Chruščiovas be to turi savo dispozicijoje mažą automobilį "Volga" su soferiu. (Kad tas yra saugumo agentas, aiškinti turbūt nereikia). Nina Chruščiovienė, kaip buvusi mokytoja, gauna 120 rublių pensijos.

Žentas Aleksėjus Adžubėjus, 40 m., dirba kaip vienas iš redaktorių "Sovietų Sąjungos" žurnale. Tas žurnalas yra leidžiamas 17 kalbų ir tarnauja sovietinei propagandai. Nors Adžubėjus į savo darbą ateina ateina punktualiai ir labai daug rašo, iki šiol nė vienas jo rašinių dar neišvydęs dienos žviesos. Vyr. redaktorius Gribachov išsiverčia be jo talkos. Adžubėjus gauna 300 rublių mėnesiui algos ir gyvena Gorkio gatvėje, kur jo kaimynai yra Ilja Erenburgas, Mikoļano sūnus Ivanas ir Molotovo sūnėnas Skriabinas.

Chruščiovo dukros -- Rada 34 m., Adžubėjus žmona, ir 26 metų Elena liko savo vietose. Pirmoji dirba "Nauka i Žizn" redakcijoje, antroji "Novosti" žinių agentūroje.

Tuo tarpu kai apie Chruščiovą be rimto reikalo vengiama prasiarti, apie Adžubėjų - Adžubėi bez družei -- eina įvairiausių anekdotai. Vienas iš jų yra toks, kad jam dabar tikrai paaiškėjo, jog jis Chruščiovo dukrą vedęs tik iš meilės.

Lengviausiai savo likimą pernešanti Nina Chruščiovienė. Vyra nuvertus, ji raminusi visą šeimą: "Na tai kas, gyvensime kaip visi kiti!"

Iliui paskutinę pagarbą, atsilankymu ar sausros ar potvyniai -- čia dar neteko girdėti, kad kada nors būtų įvykę žemės drebėjimai. Politikieriai - profesionalai nesilauja spėloje, ar įvyks prezidento rinkimai 1966 metų pabaigoje, kaip tai yra numatyta įstatymo. Ir nors dar ligi tos datos daug vandens nutekės Amazonė ir Rio Grande do Sul į Pietų

Generolas de Gaulle išskilmėse dalyvavo karščiškoje uniformoje. Specialioje audiencijoje jis buvo priimtas karalienės Elzbiėtos.

Skaičiuojama, kad W. Churchi-

Australijos lietuvių vyrų krepšinio rinktinė. Klūpo iš kairės: A. Andrikonis, S. Lukoševičius, D. Atkinson, J. Gumbys, Stovi: A. Vaišutis, A. Lapšys, R. Daugalis, R. Zenkevičius, V. Soha ir G. Grudzinskas. Apie Australijos lietuvių sporto šventę žiūr. 4 psl.

J. Donielos nuotrauka

NORI 'UŽŠALDYTI' BRAZILIJOS VYRIAUSYBĘ

JURGIS ŠATORIUS,
Dirvos spec. koresp.
Brazilijoje

Jau baigiasi pirmasis šių metų vasaros mėnuo, tačiau tikrosios vasaros, kurią teko pažinti 1963 metais, taip ir netenka įvykti. Ar čia tie atomiški užtaisų sprogdinimai aukštai erdvėse ar kurios kitos priežastys turi įtakos Brazilijos klimatui, sunku įspėti, tačiau šie metai yra ypač gausūs lietumi, kuris lyg iš gausybės rago drėkina raudoną, lyg Georgia valstijos molynus, žemę.

Štai praėjusiomis dienomis (nuo sausio 19-20) Sao Paulo didmiestį faktinai užliejo "prakurę debesys". Nei gaisrininkai nei kitos greitosios pagalbos priemonės nesusėpė pagelbėti tokios greitosios pagalbos reikalingiems asmenims. Tai buvęs pats sunkiausias šio miesto potvynis dvidešimtam amžiuje. Miesto tėvai, ieškodami sau ir savo blogai tvarkomos kanalizacijos ir vandens nuotakumo klaidų patiesinimo, po milijoninių nuostolių miesto gyventojams padarytų pareiškė, kad "nesą to blogio, kuris neišėitų į gerą: potvynis nuskandinęs gausybės žiurkių". Iš tos paguodos vienas išradingas žurnalistas paskelbė, kad buvusį potvynį miesto tėvai į savo metraščius turėtų įrašyti, kaip "žiurkių skandinimo potvynis".

Tačiau ar kraštą paliestų audros ar sausros ar potvyniai -- čia dar neteko girdėti, kad kada nors būtų įvykę žemės drebėjimai. Politikieriai - profesionalai nesilauja spėloje, ar įvyks prezidento rinkimai 1966 metų pabaigoje, kaip tai yra numatyta įstatymo. Ir nors dar ligi tos datos daug vandens nutekės Amazonė ir Rio Grande do Sul į Pietų

Atlantą, politikai jau dabar norėtų žinoti, į kurią stovyklą jau būtų laikas permesi inkarus, kad po sekančių rinkimų išeiti su laimėtojais.

Apie būsinių rinkimų galimumus prosocialistinis Rio de Janeiro dienraštis "Correio da Manhã" vedamajame "Ar bijome rinkimų?" rašė: "Aukštuo-se visuomenės sluoksniuose neperseniai prasidėjo sąjūdis, kad dabartinio prezidento Castelo Branco kadencija būtų pratęsta net ligi 1970 metų. Šis pratęsimas, kariuomenei spaudžiant, būtų patvirtintas parlamento. Kai kurie politikai siūlo politikieriams - profesionalams, kad gubernatorių ir kitų rinktų asmenų vietos vykdomoje valdžioje būtų taip pat pratęstos ligi 1970 metų. Kitais žodžiais tariant, tautinė politika privalėtų būti užšaldyta penkeriems metams. Atseit, tik mirtis tegalėtų nušalinti iš užimamos vietos gubernatorių, senatorius bei kitus seimų-seimelių atstovus.

Galimas dalykas, kad žmonėms būtų suteikta teisė išsirinkti savų savivaldybių atstovus. Tai reikėtų aiškinti, jog brazilai - rinkėjai tegalėtų spręsti politiką vien tik savo savivaldos rėmuose", -- rašo laikraštis.

Toliau komentodamas apie tokių pažiūrų skleidimą laikraštis sako, kad "tokių pratęsimo idėjų platinimas galės būti prilygintas pamišimui, kuris galės paliesti asmenis nepaprasto išsiblaškimu metu".

Tęsdamas vedamąjį laikraštis rašo: "Praėjusią savaitę prezidentas Castelo Branco spaudai nedviprasmiškai pareiškė, kad jis jokių būdu nesutiksias, kad arba jis būtų perrinktas prezidentu ar kuriuo nors kitu būdu jam būtų primesta, jog jis prezidentautų net ligi 1970 metų. Tačiau nežinrnt šio labai griežto prezidento pasisakymo, laudyje kyla nepasitikėjimas dėl kai kurių asmenų viešų pareiškimų, kad prezidentas savo vietoje paliktų ilgesnį laiką. Šios įtakingos grupės pradeda skleisti obalsius kaip: "Prezidentas turįs pareigą savo tautai" ar "Karo ministras ir 1-sios armijos vadas nori, jog Castelo Branco liktų savo vietoje ligi 1970 metų" ar "Revoliucija reikalauja, kad prezidentas paliktų savo poste kuo ilgiausia" ir t.t.

Demokratiškų institucijų likimas yra prezidento Castelo Branco rankose. Jo pareiga bus parodyti visai tautai, kad jis dalyvavo revoliucijoje be antidemo-

kratiškų minčių. Jeigu gi būtų kitaip, tada krašte įsivyrautų oligarchija, reakcija, bei pseudo-technokratiška diktatūra, kuri skelbtų, kad žmonės patys nesugeba valdytis. Gi toks yra visų diktatorių pasiteisinimas.

"Prezidentas, kuris visada galvojo, ką apie Braziliją galvos ir rašys užsienio spauda, jeigu revoliucijonieriai jaučia, kad jie negali pasitikėti rinkėjais, tai kaip tik reikėtų, jog revoliucija nešiekė atstatyti krašte normalias demokratiškas teises" -- rašė dienraštis "Correio da Manhã".

Nors šis laikraštis ir nėra per daug įtakingas (atstovavo buvusio prezidento Jucelino Kubitšek pažiūras -- aut.), tačiau šis vedamasis yra būdingas tuo, kad jau šiandien būsimeji rinkimai politikams sudaro nemažą galvostuką.

Tuo tarpu eiliniai Rio gyventojai džiaugiasi 400 metų sukaktimi, tikėdami, kad miestas puikiai uždirbs iš turistų. Gi po šešerių savaitių čia įvyks svaiginantis karnavalas, kurio pasižiūrėti sugūžės iš visų pusrvičių smalsūs turistai. O į karnavalą pasižiūrėti ir jame padukti tikrai verta.

Kas nauja Pasaulyje

Kubos ir Čekoslovakijos keleiviniai lėktuvai nebenutūpsią Newfoundlando aerodrome. Mat, per daug tų kraštų piliečių, ten sustojus, į lėktuvą nebegrįžta, o krepiaisi į Kanados vyriausybę prašydami politinių pabėgėlių teisių.

Kubos pabėgėliai tokiais atvejais vežami į Halifaxą, o iš ten į Floridą, kur yra Kubos pabėgėlių centras. Čekai, daugiausia mechanikai-specialistai, siunčiami į Kubą gendancioms mašinoms taisyti ar naujoms montuoti, mieliau lieka Kanadoje, kur ir algos didesnės ir pragyvenimas bei gyvenimas kitoks, nei komunistų valdomoj tėvynėj.

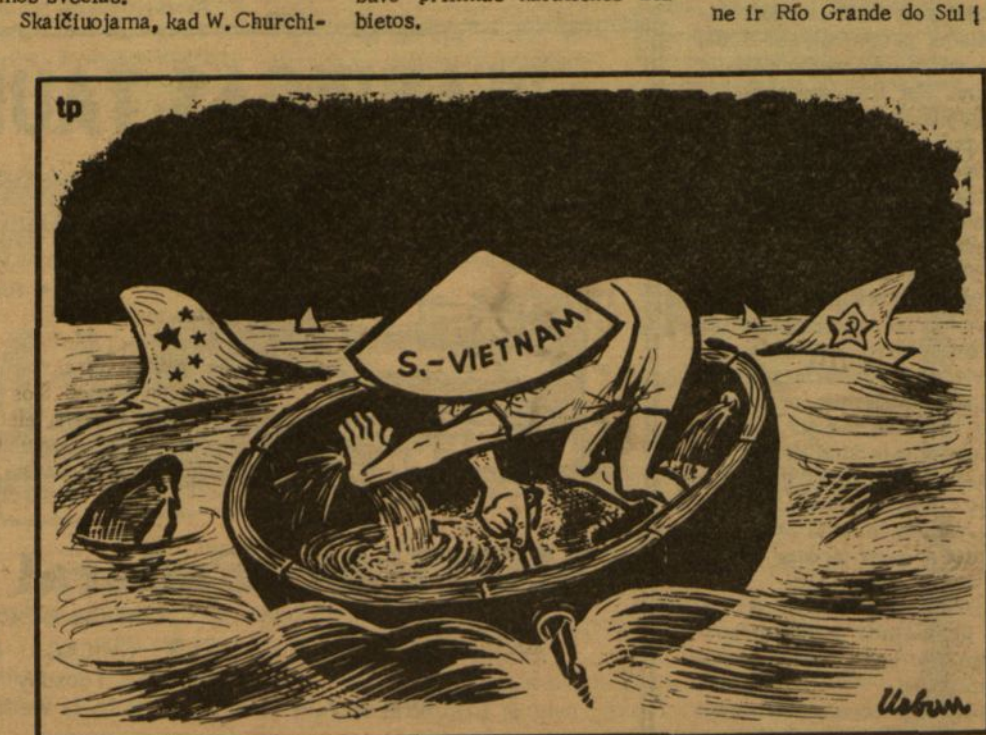
Kubiečiai dabar skraidinami be sustojimo į Madridą ar Pragę.

DARBO DEPARTAMENTO pareigūnas pareiškė, kad uostų darbininkų streike matosi neabejotinai komunistų įtaka. Tai pasireiškė Baltimorės uostebalsuojant už naują sutartį, kuri buvo atmesta, tuo pratęsiant streiką.

KODĖL HUMPHREY NEVYKO Į CHURCHILLIO LAIDOTUVES?

Washingtono politiniuose sluoksniuose viena iš pagrindinių svarstymo temų šiomis dienomis buvo: kodėl prez. Johnsonas nepasiskyrė viceprez. Humphrey JAV atstovu Churchillio laidotuvėms? Tokiu klausimu buvo užkluptas ir prezidento spaudos sekretorius Reedy. Jis atsakė, kad prezidentas pats norėjęs vykti į didžiojo politiko ir JAV garbės piliečio laidotuves, bet turėjęs paklusti gydytojų patarimams ir nuo kelionės susilaikyti. Tas atsakymas sukėlė eilę spekuliacijų: ar prezidento liga nesulaiko viceprezidento išsiuntimą iš krašto, ar tokiu atveju nebuvo dar kokių specialių priežasčių tokiam apsisprendimui? Klausimai, kurie vis tebekvaršina politikų ir spaudos atstovų galvas, yra dar ir tokie: ar prezidentas norėjo šalia savęs turėti Humphrey dėl ligos, ar Humphrey pats prašė palikti jį ramybėje dėl darbų gausumo? O gal Johnsonas nebuvo linkęs likti šešėlyje, pasaulio dėmesį atkreipęs į Humphrey? Pagaliau, gal tik ėmė ir, apie delegaciją galvodamas, užmiršo tą pavardę?

* WINSTONUI CHURCHILLIUI paskutinę pagarbą atiduoti į Londono Westminsterio rūmus susirinko karaliai, prezidentai, ministrai pirmininkai iš viso pasaulio kraštų. Apytamsiame

Be žodžių...

RYTŲ FRONTE (6)

'Sovietiškas Rommelis' skiriamas vyriausiuoju fronto vadu

Sovietams centriniam fronte grėsė tikra katastrofa. Tą turėjo pripažinti ir pats Stalinas, kuris tuo pradėjo ieškoti gero organizatoriaus, kad atstatytų pašlijusią padėtį. Tokį žmogų jis rado Sibire ir nė minutės nedvejodamas iššaukė į Maskvą.

Tuo metu, kai vokiečių tankai veržėsi pro sovietų gyvybos linijas, tolimame Sibire, keturiolika šimtų kilometrų už Uralo, Novosibirsko geležinkelio stoties viršininkas, lydimas seržanto, bėgo išilgai sustojusio Transibirinio traukinio, ieškodamas atsikaro vagono skyriaus. Prie vieno pravo lango sustojo.

-- Drauge, generole, -- pasakė jis sėdėjusiai prie lango stambiam kariškui -- Gynybos ministeris jus prašo išlipti ir toliau keliu tęsti lėktuvu.

-- Gerai, -- atsakė generolas.

Seržantas surinko lagaminus ir generolas nusekė stoties viršininką, skverbdamasis pro kareivių minią, kurie laukė kito traukinio.

Generolas vadinosi A. I. Eremenko. Jis vyko į Maskvą iš Chorborskio, kur vadovavo pir-

mai armijai. Tarp kariškių Eremenko turėjo gerą vardą, kaip gabus organizatorius, geras strategas ir svarbiausias patikimas komunistas. Savo karinę karjerą jis pradėjo puskarininku Trockio karių eilėse.

Kai vokiečiai birželio 22 d. pradėjo puolimą, Tolimųjų Rytų Armijų grupės vadas gen. Smorodinov jam pranešė, kad vokiečiai bombarduoja miestus ir prasidėjo tikras karas.

-- Tad mes galime laukti japonų puolimo? -- paklausė Eremenko.

Smorodinov jį nuramino. Jokių ženklų, kad japonai puls. Tačiau Eremenko turįs tuojau pat vykti į Maskvą.

Divizijos gen. Eremenko nežinojo kas jo laukia. Jis nežinojo, kad Stalinas iš visų sovietų narių ir generolų pasirinko jį centrinio fronto vadu. Ir Stalinas nepasirinko, nes tai buvo "sovietiškas Rommelis", žinąs savo amatai ir gerai suprantąs moderniško karo vedimą.

Situacija prie Bialostoko buvo beviltinga. Trys sovietų divizijos ne tik kad nepadarė jokio pasipriešinimo vokiečiams, bet kai

politruka su revolveriu rankose priverstė kareivius eiti muštis, buvo iš šautuvų nušauti. Paskui kareiviai išbėgiojo. Dauguma jų bėgo tiesiog pas vokiečius. Ši katastrofa smarkiai sujaudino Stalimą.

Novosibirsko stoty gen. Eremenko nieko naujo nesužinojo. Čia buvo pasakojami visokios gandai. Buvo tvirtinama, kad sovietai jau atmušė vokiečius ir kelias laisvas net į Varšuvą. Či vietos įgulos kapitonas ramino žmones: "Mūsų žemėlapių paruošti iki Reino". Novosibirske viešpatavo optimizmas. Čia nebuvo tragiškai priimtas iš fronto pranešimas, kad vokiečiai užėmė Brest-Litovską. Rusai sakė: "Brest-Litovsk! Nieko. Juk tai Lenkija!"

Eremenko sėdo bombonešiu ir išskrido į Maskvą. Reikėjo padaryti 2800 km. kelio. Lėktuvasturėjo keturis kartus nusileisti papildyti benzinu ir patikrinti motorus. Birželio 28 d. vakare lėktuvus nusileido Maskvoje ir Eremenko tuoj nuvyko į karo ministeriją. Gynybos ministeris maršalas Timošenko pasitikdamas pasakė:

-- Mes jūsų laukėme.

Iš karto buvo pereita prie reikalo. Stovėdamas prie didelio žemėlapių Timošenko pradėjo:

-- Vada, kurie vadovauja mūsų kariuomenei pasienyje, nepasirūdė uždėtų pareigų aukštumoje.

Ir Timošenko griežtai iškritikavo gen. Dimitrij Pavlovą, kuris su sovietų motorizuotomis jėgomis buvo Bialostoko trikampyje. Jei Timošenko taip kritikuoja "sovietiška Guderianą", tai blogiai Eremenko išsigando, kad Timošenko pradėjo rodyti žemėlapyje prarastas žemes. Vokiečiai jau užėmė liniją Mintauja, Daugpilis, Minskas ir Babruiskas. Gudija jau prarasta. Keturių armijų apsuptos ir priešas ruošiasi pulti Smolenską, kai jam nebeturima jėgų apginti.

Timošenko minutelį nutilo. Kambary įsiviešpatavo mirtina tylą. Paskui maršalas vėl prabilo.

-- Pavoju yra tame, kad fašistai naudoja šarvuotus, puldami didelėm grupėm, kai mes turime tik mažas grupes, kaip priešdir pėstininkams. Bet vokiečiai nėra nugalimi. Kiek man žinoma, jie neturi sunkiųjų tankų. Aš į frontą pasiunčiau visus atsargoje buvusius T 34. Dabar, drauge Eremenko, žinote kokia yra fronto padėtis.

-- Taip, paveikslas nėra linksmas.

Po trumpos tylos Timošenko vėl prabilo:

-- Gen. Pavlovas ir visas jo štabas tuojau bus nušalintas. Vyriausybės nutarimu jūs esate skiriamas Vakarų Fronto vyriausiuoju vadu.

-- Kokia yra mano svarbiausiaji užduotis? -- paklausė Eremenko.

-- Sulaukyti priešą.

Įsakymas buvo trumpas ir aiškus. Nuo jo įvykdymo priklausė Maskvos likimas.

Kodėl pats Stalinas nedalyvavo šiame pasikalbėjime? Kodėl leido atlikti tokį svarbų uždavinį kitiems. Bet Eremenko buvo ne vienintelis, kuris nematė Stalino. Per pirmas dvi savaites, karui prasidėjus, apie Stalimą niekas negirdėjo Maskvoje kalbant. Apie vokiečių įsiveržimą per radiją, paskelbė Molotovas, nors Stalinas buvo vyriausybės galva. Kur jis buvo? Jis nekalbėjo ir niekur nesirodė. Net kai birželio 27 d. į Maskvą atvyko britų misija stiliuoti ekonominę ir karinę pagalbą, Stalinas nedalyvavo priėmime. Buvo kalbama, kad jis nušalintas, norint patenkinti Hitlerį. Kiti sakė, kad jis Turkijoje ar Persijoje. Kiekvienam atveju, tą lemtingą valandą birželio 28 ir 29 d. Eremenko gavo sunkias pareigas ne iš Stalino rankų.

Vokiečiai vis veržėsi pirmyn. Bet jų judėjimo greitumas priklausė nuo kelių, kurie Rusijoje buvo blogi.

Operacijų zonoje Guderiano šarvuotųjų grupė, persikėlus per Bugą, turėjo tik du plentus: Brest - Litovskas -- Babruiskas ir

Brest - Litovskas -- Minskas. Šiais dviem plenta turėjo pervažiuoti 27,000 šarvuotųjų grupė priklausančių vežimų ir 60,000 pėstininkų grupė priklausančių vežimų. Visi važiuojantieji buvo suskirstyti į kategorijas. Pirmenybę turėjo pirmoji kategorija. Ir kai ant kelio nebuvo pirmos kategorijos vežimų, leisdavo judėti antros kategorijos vežimams. Dėl to buvo įvykęs konfliktas. Prie aviacijos priskirtas ryšių pulkas "Hermann Goering" gavo trečios kategorijos leidimą. Reicho maršalas Goeringas buvo labai nepatenkintas, kad jo pulkui neduota pirmenybė ir pasiuntė pulkininką pas Guderianą išreikalausti pirmos kategorijos leidimą.

Guderianas, ramiai išklaušęs, paklausė:

-- Ar iš jūsų telegrafo stulpų, kuriuos vežate, galima šaudyti?

-- Aišku, negalima -- atsakė pulkininkas.

-- Tad matote, kodėl jie turi pasilikti trečiojo kategorijoj.

Dalykas buvo užbaigtas. Bet pulkininkas, nedrįsdamas pasirodyti prieš Goeringą pralaimėjusiu, nusišovė.

Jei sovietai būtų daugiau dėmesio atkreipę į kelius, priešakiniai vokiečių daliniai būtų atsidūrę kritiškoje padėtyje.

Pavlovas savo štabą buvo įsitaisęs Mogileve. Birželio 29 d. Eremenko, atvykęs į štabą, rado Pavlovą geriantį arbatą.

-- Ko jūs čia atvykote į šį užkampį. Sėskit prie stalo ir pasakokite, kas naujo pas jus, -- pakvietė svečią Pavlovas.

Bet Eremenko pasilikto stovėti ir padavė Pavlovui mėlyną voką. Šis perskaitęs išbalo.

-- Kur aš turiu vykti?

-- Ministras jums įsakė prisi- statyti į Maskvą.

Pavlovas norėjo pasilikti mandagi ir pasitūlė arbatos stiklą. Bet Eremenko pakratė galvą.

-- Aš manau, kad daug svarbiau, jei mane tuoj supažindinsite su fronto situacija.

Pavlovas stengėsi gintis. Vokiečiai mus užklupo nepasiruošiusius. Mes nebuvo kovos pozicijoje. Didžioji dalis karių buvo poilsyje ar poligone. Kareiviai gyveno kaip taikos metu. Vokiečiai prasiveržė pro gynybinius linijas ir sudaužė mus į trūpinius. Jie paėmė Bobruiską ir Minską. Niekas dėl jų puolimo nebuvo įspėtas. Mes nieko nesitikėjome...

Į tokį pasiteisinimą Eremenko nerado ką pasakyti. Vėliau savo atsiminimuose jis rašė, kad Pavlovas buvo teisingas sakydamas "Jei sovietų kariuomenė pasienyje būtų buvusi užaliaruota, viskas būtų buvę kitaip".

Ar sovietai tikrai nieko nežinojo apie vokiečių pasiruošimus puolimui?

Ne visai taip.

Kaip tada paaiškinti, kad vokiečiai, birželio 22 d. įsiveržė Sovietijon rado 139 sovietų divizijas ir 29 autonominės brigadas, tai yra 4,700,000 karių? Vien tik Gudijoje sovietai turėjo, nors ir pasenusius, 6000 lėktuvų. Kaip paaiškinti tą chaosą sovietų armijos eilėse? Kur yra tikroji paslaptis?

(Bus daugiau)

Skaityk ir platink
DIRVĄ

ISTORIJS ŽMOGUS

Povilas Žičkus

Apie Winstoną Churchillį yra daug prirašyta ir bus dar daugiau. Churchillis yra mūsų laikų žmogus. Mes apie jį žinome tiesioginiai iš jo darbų. Visi raštai, kurie yra ir dar bus parašyti, mums bus tik pagalbinė priemonė jo pažinimui. O rašyti apie jį yra labai daug ką.

Churchillio giminė jis yra ne pirmasis, kuris būtų savo darbais praaugęs kitus. Yra sakoma, kad jo giminystė siekia net Prancūzijos imperatorių Karolį Didįjį. Kad Anglijos karalių Alfredo Didžiojo ir Henriko VII kraujas teko Winstoną gyslomis. Net yra teigimų, kad normanų karalius Williamas, kuris dar buvo vadinamas užkariautojo vardu, irgi siekia iki Winstoną Churchillio. Winstoną motina yra amerikietė, kurios proseneliai kovojo prieš anglus už Amerikos laisvę. Jau Winstoną prosenelis kunigaikštis John Churchill buvo garsumas ir Vokietijoje sumušė karaliaus Ludviko XIV kariuomenę. Taigi, su tokiu paveldėjimu atėjo pasaulin Winstonas Churchillis.

Winstonas Churchillis buvo valstybės vyras, karys, oratorius, rašytojas ir dailininkas. O už savo raštus jis gavo net Nobelio premiją.

Jauno Winstoną vardas pradėjo garsėti 1898 metais kovoje prie Nilo. O 1899 metais, kare su būrais, jis dar daugiau išsikilo. 1900 metais būdamas 25 metų jau buvo išrinktas į parlamentą. O 35 metų jau buvo ministras. Ir nuo to laiko jo žvaigždė nebuvo silėdo, nors kartais užslinkdavo vienas kitas debesėlis. 1914 m. prieš prasidedant I-ajam Pas. karui, nuojautos ar žinių dėka, anglų laivynas nebuvo užtikintas nepasiruošęs. Winstonas Churchillis tada valdė laivyną. 1915 metais buvo jo pirmoji nesėkmė. Jo operacija prie Dardanelų baigėsi nepasisekimu. Bet ir tai ten buvo ne vien jo kaltė. Kariuomenė nebuvo tai operacijai pakankamai paruošta. Po šio įvykdo Churchillis buvo atleistas iš pareigų, bet netrukus vėl pašauktas į ministerio kėdę. Jeigu I Pas. karas buvo laimėtas, tai yra ir jo įnašas į tą laimėjimą.

Prasidėjus II-ram pasaulinui karui Churchillio žvaigždė vėl pasirodė horizonte. O 1940 metais jis jau buvo Britų Imperijos ministras pirmininkas ir karo vadas, nors fronte ir nevadovavo. Šiame kare jo tiesioginis frontas buvo politika. Reikėjo organizuoti viską, ne tik pergalei fronte, bet ir ateities politikai.

Vedant šią sunkią kovą, jis lankė Rooseveltą ir Stalimą. Ir kai tik pajuto, kad Vokietija vieną dieną bus nugalėta, pradėjo ruošti planus Europai. Nuo čia prasidėjo jo gyvenimo nelaimingiausios valandos. Rooseveltasėjo su Stalimu išvien. Churchillis matė, kad išsigelbėjus ir išgelbėjus Europą nuo vieno priešo, ateina kitas, dar baisesnis. Tačiau visi jo politiniai ir kariniai pasiryžimai buvo atmetami. Net ir tikinėjimas keltis Balkanuose, kur visos sąlygos ir net gyventojai palankūs, nieko negelbėjo. Stalinas priešinosi, o Rooseveltas rėmė Stalimą. Churchillio planams nepadėjo net ir Atlanto Charta.

Karasėjo prie pabaigos ir arčiau Anglijos parlamento rinkimai. Parlamento rinkimus jo partija pralaimėjo. Tada jis paliko garsų posakį: "Nelaimėje mes šaukdamės Dievo ir ginkluoto žmogaus pagalbos. Nelaimė praėjus -- Dievą pamirštame, o kareivį keikiame". O 1964 m. kovo 5 d. Fulton, Missouri, jis atidengė ir geležinę uždangą. "Nuo Stettino per Baltiją iki Triesto Adrijos, per visą kontinentą, yra geležinė uždanga."

Winstonas Churchillis buvo anglas ir Anglijos patriotas. Tai, ką jis darė, jis darė pirmiausia Anglijos labui. Tačiau gindamas Angliją, jis gynė ir kitus. Tai buvo šio šimtmečio didžiausias politikas.

Idomu, kad...

Sovietų Rusijoje pilnai sugrįžo senas žmonių padalinimas į tris luomas: aristokratija (kartu su caru priešaky, įvairūs kunigaikščiai, grafi, baronai buvo pakeisti komunistais, užimančius aukštas bei atsakingas pozicijas partijoje ir vyriausybėje) -- tai yra pirmos rūšies piliečiai. Vidutinysis luomas paliko beveik be pakeitimo, tai kariuomenės bei civilinių įstaigų pareigūnai, taip pat jam priklausanti inteligentija: profesoriai, rašytojai, artistai ir tt., trečiasis luomas -- tai liaudis, kuri ir šiandien liko pažeminta prieš aukštesnio rango žmones.

Vienam sovietų piliečiui nusišypsojo laimė. Jis netikėtai praturtėjo ir nežinojo, ką daryti su pinigais. Draugai jam patarė apsiręngti kartu su žmona gražiais iš užsienio gautais drabužiais ir kaip turtingiems žmonėms padaryti tokią pasilinksminimų kelionę. Naujas tuortulis pasirinko kelionę Volgos upėje gražiu moderniu garlaiviu, kuris be tiesioginio savo uždavinio atlikdavo linksmus turistinius pasiūlymus.

Pasirodė, kad ir tas garlaivis buvo padalinys į tris klases: paprastai eiliniai žmonės, vadinami liaudis, kurios vardu įvyko revoliucija, kaip komunistai tvirtina, kad būtų atsiekta žmonių lygybė. Toje patalpoje buvo nepakankamai suolų, tai jie užimdavo vietas tarp vištų, klaušinių ir kitų prekių. Jie neturėjo kur valgi nusipirkti ir turėjo jį pasiimti su savim. Jiems buvo uždraustasėjimas į aukštesnes klases. Antroji klasė jau turėjo savo patalpoje kėdes ir stalus, ir net bufetą su valgiais ir gėrimais. Jiems buvo leista nusileisti į trečią klasę, bet jie neturėjo teisės pasikelti į pirmą klasę. O ten galėjo pakilti tik tie, kurie galėjo brangiai užmokėti už bilietus. Čia keleiviai naudojo visais moderniais patogumais, ir patys nuo gero gyvenimo atrodė vienas už kitą riebesni, ypač jų žmonos, kurios dėl savo "kultūringumo" žinojo tik du malonumus: valgi ir tinginavimą.

Netikėtai praturtėjęs pilietis, pakliuvęs į pirmą klasę tarp tų naujų "aristokratų", negalėjo suprasti, kur dingio žmonių lygybė, dėl kurios taip smarkiai kovota.

(nb)

PAMINKLINIS LEIDINYS

Šio apibūdinimo tikrai nusipelnė Aleksandro Merklio parašyta ANTANO SMETONOS monografija, kurią puikiai apipavidalintą išleido Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga.

● Faktas, ne komplimentas

Veikalas solidus tūriu ir turiniu. Aprašomojo asmens paveikslą autorius piešia istorinio vyksmo fone. Lietuvių tautos artimiausios praeities (1902-1940) laikotarpis vaizduojamas plačiai, nuodugnai, net smulkmeniškai, ir, svarbiausia, objektyviai. Visuose septyniuose veikalo skyriuose -- kurie išdėstyti 150 poskyrių -- gausu vienas už kitą svarbesnių ir reikšmingesnių faktų.

● Spaudos atsiliepimai

"A. Merklio monografija yra graži stiliumi ir taisyklinga kalba parašytas veikalas. Jis vertingas pirmiausia sukauptais gausingais duomenimis, dažnai grindžiamas autentiškais šaltiniais iš 22 m. nepriklausomybės laikų".

"...kas domėsis tais Lietuvos laikais ar ką tirs, tai A. Merklio "Antanas Smetona" bus pirmieji vadovas".

"...Veikalas paliks žymiausių paminklų pirmam ir paskutiniam prezidentui anos Nepriklausomos Lietuvos".

"Draugas"

"Autorius ir knygos leidėjas... sveikintini ir įvertintini kaip atlikę reikšmingą įnašą lietuvių tautos istorijai".

"Aidai"

"...skaitytojas ras įdomios medžiagos iš Lietuvos atsikūrimo, laisvo gyvenimo ir net tremties dienų".

"Laisvoji Lietuva"

"Palikim tą visą gausybę medžiagos pasigardžiuoti patiems monografijos skaitytojams. O pasigardžiuoti bus kuo".

"Europos Lietuvis"

● O kaina?

Jei veikalo kaina būtų skaičiuota komerciškai pagal amerikinių leidyklų praktiką, ji būtų ne mažesnė kaip \$24.95. O "Antano Smetonos" monografija išleista ekonomiškiausiu būdu, parduvinėjama po \$12.50, neieškant pelno. Už šią sumą, kurią sudaro faktinės minimalios išlaidos, Jūs gaunate 786 psl. (iš to skaičiaus 32 psl. iliustracijų) didelio formato nykstantos vertės veikala, įrištą kietais viršais, su iliustruotu aplanku.

- ISKIRPKIT IR SIŪSKIT KUPONĄ ŠIANDIEN -
MR. K. POCIUS, 3908 FIR STREET,
EAST CHICAGO, IND. 46313

Taip, prašom atsiųsti man Aleksandro Merklio "Antano Smetonos" monografijos... egz., skaitant po \$12.50. Priedu \$..... sumos čekį (perlaidą). (Visą adresą prašom rašyti didžiosiomis raidėmis).

Pavardė

Gatvė

Miestas

Valst.

Zip

PLANINGAS TAUPYMAS

MOKA GERUS DIVIDENDUS!
PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN!

• Pinigų taupymui nereikia važinėti. Jūs galite atsiųsti paštą, nes mes apmokam visas pašto persiuntimo išlaidas.

• Dabartinis dividendas 4½% išmokamas du kart per metus.

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 WEST CERMAK ROAD ■ CHICAGO ■ VI 7-7747

OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4;

Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

JOHN J. KAZANAUSKAS, President

DIRVA

The Lithuanian Newspaper
Established 19156907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103
Telephone: 431-6344.

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published every Mon., Wed., and Fri. except in case of
Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina:
pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais,
išskyrus šventes.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis ir Vytautas Gedgaudas

Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikūnas,
R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.REIŠKIAMOS VILTYS.
O KUR VEIKSMAI?

Ukrainiečiai šventė savo nepriklausomybės paskelbimo 47 metų sukaktį sausio 22 d. Ta proga, kaip tokią švenčių metų prasta, buvo pasakyta kalbų ir išleista spaudai aplinkraščiai, byloja, kad amerikiečiai, "su atnaujinta energija" privalą deklaruoti, kad "pavergtos tautos vieną dieną atgaus savo pačių likimo kontrolę."

Pavyzdžiui, JAV Senate pasakytose kalboje senatorius Hugh Scott, atpasakojęs trumpą faktą apie Ukrainos nepriklausomybės paskelbimą Kijeve 1918 metais ir pabrėžęs, kad už jo dėmesį pavergtos tautos smarkiai reaguojanti sovietinė spauda, konstatuoja, jog "tos reakcijos rodo, kad sovietų vadai labai nervuojasi dėl jų plačios kolonialinės imperijos ir nemėgsta, kai pasaulis primena jų nusikaltimus".

Pabaigai -- išreiškiamas viltis, kad pavergtos tautos atgaus nepriklausomybę, pakartojant, kad JAV to pavergimo nepripažįsta.

Ne vien Ukrainos nepriklausomybės šventės proga, bet ir Vasario 16 išgyrims tokių ir gal šiltesnių ir nuoširdesnių žodžių. Senate ir Kongrese pareikštos simpatijos ir viltimis grindžiami pareiškimai nėra nei neigiami nei smerktini. Tik gal tektų pridurti, kad tose institucijose pavergtųjų tautų viltys dedamos į kur kas reikšmingesnius ir politškai svaresnius sprendimus. Tie sprendimai turėtų būti tokie, kurie paveiktų praktišką JAV užsienio politiką reikiamų vilčių išsipildymo kryptimi. Tuo tarpu tenka tik apgailestauti, kad daugelio senatorių ir kongresmanų palankūs žodžiai neranda tinkamo atgarsio valstybės departamente.

Ir taip, palankių ir simpatingų kalbų besiklausant, stebime veiksmus, kurie nedžiugina. Tegul tai ir ne Amerikoje, o Anglijoje, bet vistiek -- nedžiugina. Londone, sausio 20 d. prasidėjo derybos su Sov. Sąjunga dėl Pabaltijo valstybių turtų: aukso bei kitų vertybių, deponuotų Anglijos bankuose. Žurnalo Post korespondentas ta proga sugestijuoja, kad derybos vedančios į Baltijos valstybių aneksijos pripažinimą.

Post korespondentas daro išvadą, kad derybos nė nebūtų prasi-dėję, jei Anglijos vyriausybė nenumatytų, kokius reikalavimus pavergtų kraštų atžvilgiu statys Sov. S-gos atstovai.

Nors dėl tų derybų yra įteikę savo protestus Pabaltijo valstybių pasiuntiniai, bet -- derybos jau vyksta.

Kiltų klausimas, ką čia bendro turi Washingtono politika su derybomis Londone.

Žinant glaudžius D. Britanijos ir JAV vyriausybės santykius ir nuolatinį kontaktą užsienio politikos klausimais, neabejojama, kad toks esminis klausimas, kaip Pabaltijo aneksijos pripažinimas negalėtų būti sprendžiamas Londone nekonsultavus JAV vyriausybės.

Atrodo, kad derybomis Londone kuriamas labai nemalonus precedentas, kad ir aukso gabalo vardu. (J.Č.)

Žolynas – rezistentas ir laisvės kovotojas

V. Ramono 60 m. sukakties proga

STEPAS VYKINTAS

Juozas Masilionis "Lietuvių literatūros" vadovėlio ketvirtąjoje dalyje Vincą Ramoną nukelia žemiam Juozo Paukštelio ir Jono Marcinkevičiaus, nors ir pažymi, kad "Kryžiai" yra vienas iš stipriausių romanų po V. Mykolaičio Putino "Altorių šešėly". Tačiau V. Ramonui neskiria tiek vietos, kiek skiria Juozui Grušui ir Antanui Vaičiulaičiui. Mano nuomone, tai yra ne tik literatūros istoriko neobjektyvumas, bet ir siaura literatūrinė nuovoka. V. Ramonas novelės srityje visiškai gali lygintis su J. Grušu, o romano -- žymiai pralenkia A. Vaičiulaitį. Jo "Dulkės raudonam saulėleidy" ir "Kryžiai" literatūrinio, idėjinio ir psichologinio požiūriu mums yra brangesnis ir vertingesnis už Nobelio premijos laureatus Pasternaką ir Sartre.

Ši kartą, nenorėdamas rašyti V. Ramono biografijos ir jo kūrybos analizės, teliesiu tik "Dulkės raudonam saulėleidy" pagrindinį personažą Žolyną. Pradžioje tenka pabrėžti, kad šis romanas geriausiai pavaizduoja pirmąją

kad to turį būti siekiama taidomis priemonėmis. Esą, kai Europa sustiprės, galės daugiau lemti ir Lietuvos laisvinimo byloje. Daugiau paramos šiuo metu susilaukiama iš JAV, nors jos, kaip ir kiti vakariečiai, pabrėžia evoliucinius kelius, nevengiančius plačių santykių palaikymo su sovietiniu bloku. Afrikos ir Azijos tautos sunkiau supranta Lietuvos bylą. Jos esą klausia, kodėl okupuoti lietuviai nekovoja prieš sovietus, kaip tai daro kolonistiniai kraštai prieš prancūzus ir britus. Jiems dar sunku suvokti, kad tokia kova Lietuvai šiuo metu būtų savižudybė. Daug geriau supranta Lietuvos būklę P. Amerikos valstybės.

Būklė Lietuvoje, pasak V. S., nesanti tokia, kaip kartais mes čia galvojame. Ten okupacija per 25 metus padarė daugiau žalos, negu mes manome. Ypač daug žalos buvo padaryta stalininiame laikotarpyje. Ten esą dabar daugelis mano, kad Lietuvos nepriklausomybė yra neįmanoma nei politškai, nei ekonomiškai. Jaunosios kartos galvosenoje yra susidariusi savotiška politinė tuštuma. Joje nėra aiškios vietos būsimos Lietuvos vizijai.

Išėjimoj esą vyrauja ekonominė gerovė, bet didėja senosios tėvynės užmiršimas; per daug kovojama tarpusavyje, per mažai -- su priešu.

Atsakydamas į paklausimus, V. S. pareiškė, kad naujai apjungto VLIKo santykiai su Lietuvos diplomatais bus visiškai sunormuoti. Esą jaunutaria baigti šios srities ginčus ir palikti Lietuvos atstovavimą, kur tik galima, diplomatams. Taip pat naujasis VLIKas esą stengsis būti valdžios pakaitalu ir duos nurodymus, apimančius visą politinę veiklą. Lėšų klausimas esą sprendžiamas drauge su ALTA; be to, lėšas polit. veiklai telkia Tautos Fondas. Jaunąją kartą stengiamasi įjungti į polit. veiklą, bet norima, kad būdą apspręstų jos pačios atstovai.

Prieš pranešimą įvadinį žodį tarė J. Matulionis, pirmininkavo Pr. Bastys, pranešėjui padėjo V. Vaidotas.

STEPAS VYKINTAS

bolševikų okupaciją Lietuvoje 1940 -- 1941 m. Okupantas ateina į Lietuvą tankų, karinės jėgos pagalba. Rusijos pavyzdžiu bolševikinė diktatūra paskubomis įvedama Lietuvoje. Viskas sugriauinama, kas buvo sukurta nepriklausomybės laikais. Patriotinė inteligentija, ūkininkija ir net darbininkija naikinama. Iš-kyla nemokšos, gyvenimo nevykėliai, nusigynę girtuokliai darbininkai, padugnės. Kas priešinasi šiai diktatūrai, tas eina arba į kalėjimą, arba į pogrindį. Kas prisitaiko šiai sistemai, tas gali vegetuoti, kaip pavz. Norkaičiai.

Šioje griovimo ir naikinimo "keptuvėje" veikia pagrindinis romano asmuo Vincas Žolynas. Tai vidutinio ūgio, plačiapetis, tamsiaplaukis jaunuolis. Ryškūs ir lenkti antakiai ir tiesi nosis teikė jo veidui beveik moteriško švelnumo. Jo mėlynos akys šviesė gerumu ir atvirumu. Jis buvo iš prigimties poetas, tačiau studijavo mediciną. Matyt, nenorėdamas lankyti bolševikinio universiteto, jis nutraukė studijas ir apsigyveno pas dėdę Marijampolėje. Čia jis tuoj įsitraukė į pogrindžio antibolševikinę veiklą. Jis veikė ir žodžiu, ir veiks-mu. Jo pažintros yra išreikštos šiais žodžiais: "Mes laikysime labai, labai sunkius egzaminus. Mes neišsižadėsime savo kalbos, savo papročių, bet už tai mūsų lauks kalėjimai, kankinimai ir mirtis. Bet geriau garbingai numirti, su panieka žiūrint kankintojui į akis, nekaip lažyti prispaudėjo batą ir supūti svetimaj baloj." (24 psl.).

"Kovoje prieš bolševizmą bus du svarbūs dalykai -- religija ir nuosavybė. Atimk religiją ir tauta žlugs. Jai nieko nebus šventa ir brangu šioj žemėj. Ji lengvai išsižadės savo kalbos, savo gimtosios trobelės kamino dūmų. Nemokytas žmogus be religijos tai vagis, tingynis arba tiesiog dvikojis gyvulys." (26 psl.). Nuosavybės klausimu jis taip pasisako: "Nuosavybės atėmimas -- didžiausia bolševikų klaida. Galėjo apribot, bet ne visai atimti. Žmogus iš prigimties trokšta ką nors turėti savo. Rusijoje panaikino nuosavybę, ir dingo juokas. Rusas nori gyventi, bet dirbti nenori" (26 psl.).

Plačiau savo politinę sampratą Žolynas išdėsto diskusijose su savo gimnazičiu, bolševikiniu veikėju Juozu Dagiu. Jis pareiškia: "Sakyti, kad tėvynės meilė yra prietariai. Tai kodėl jūs kalbat apie savo "placią tėvynę"? Kuo jūs pakeisit mano tėvynės meilę? Negyvom idėjom? Laisvės idėją jūs patys sunaikinot, lygybės idėją taip pat. Brolybė? Ar gali būti brolybė, kada jūs skelbiat neapykantą? Jūs sakote nešą laimę žmonijai. Ar gali būti laimė be laisvės ir meilės? Viskas melas! Ir melu norit pakeisti tėvynės meilę! Nėra ir niekad nebus tokių žemiškų idėjų, dėl kurių aš paaukočiau savo tėvynę! Toks žmogus tik būtų gyvas lavonas!" (33 psl.).

Kaip idealistinės, patriotinės pasaulėžiūros ir veiksmo žmogus, Žolynas kovoja su materializmu ir bolševizmu. Jis nepakenčia Norkaičių prisitaikymo, atsargumo politikos. Jis rizikuoja savo gyvybe ir organizuoja pogrindžio veiklą. Tinkamiausias šios veiklos talkininkas ir vykdy-

tojas yra idealistinis jaunimas. Ir gimnazijos inspektorius Vaiš-nys susieja Žolyną su moksleiviais, kurie savo priešbolševikinį nusistatymą parodo komunistinio mitingo metu. Žolynas šiame mitinge sviedžia kurstančias idėjas. Jis pasislėpęs mūnoje sušunka: "Amžina garbė laisvės pranašui Vincui Kudirkai". Po šio mitingo pas Žolyną ateina du mokiniai: Matulis ir Blažys. Su jais Žolynas sutaria ir nustato pogrindžio veiklos gaires ir metodus. Mokiniai lankysis pas jį slapta, kada bus kaktusas nuo jo lango nuimtas, Žolynas su mokiniais atlieka nemažą uždavinį: jie apsaugo Vaižganto, Šatrijos Raganos ir kitų rašytojų leidinius nuo sunaikinimo, jie padeda pabėgti į Vokietiją kun. Samuoliui, kuriam gresia pavojus iš bolševikų pusės. Žolynas, moksleivių padedamas, įsigyja ir slepia špirografą, su kuriuo multiplikuoja atsišaukimus. Jis išgauna slap-tas žinias iš bolševikinių veikėjų ir apsaugo ūkininkus, kad jų visų turtų bolševikai neužgrobty.

Žolyno kovoje dėl mūsų tautos ir valstybės laisvės didžiausias priešas yra bolševizmas,

kurio atstovas šiame romane yra Juozas Dagys. Jei pastarasis nebūtų turėjęs giminių ryšių ir "buržuazinių sentimentų" Vincui Žolynui, jis būtų tuoj, romano pradžioje, jį sunaikinęs. Jų kova dar labiau paaštrėja, nes juodu yra ir konkurentai: myli tą pačią mergaitę -- Bronę Gulbinaitę. Dagys bandė įpiršti Žolynui savo seserį Veroniką, manydamas, kad jis tada laimės Bronę. Bet kada paaiškėja Dagiui, kad Žolynas ir Bronė veikia prieš bolševizmą, tada Dagys ruošiasi Žolyną likviduoti, o Žolynas pirmiau likviduoja Dagį.

Žolynas yra būdingas mūsų rezistentinės, antibolševikinės veiklos kovotojas, idealistas; nepriklausomybės laikų užaugintas nuoširdus ir tiesus patriotas, kuris yra ištikimas savo tautai, valstybei, religijai ir savo žmonėms.

Ar maža tokių Žolynų žuvo kovoje dėl mūsų tautos ir valstybės laisvės? Kur jie mūsų literatūroje? Ar Valentino mums brangesnės už Žolynus? Žinoma, V. Ramonas už šį romaną nei iš bolševikinių kritikų, nei iš Stokholmo premijos negaus, nes jis nėra šio pasternakiškai, nei sartriškai. Jis rašo nepataikaudamas, o kovodamas dėl žmonių ir žmonijos laisvės, kurią kesinasi paglemžti bolševizmas.

ALĖS RŪTOS

premijuotas romanas

KELIAS Į KAIRĘ

jau išsiuntinėtas knygų platintojams.

Romaną galima įsigyti Dirvoje ar užsisakyti paštu. K a i n a - 3 dol.

SIUNTINIUS Į LIETUVĄ, TAIP PAT IR MAISTĄ SIUNČIA

licenzijuota lietuvių įmonė, registruota
U. S. Department of Justice

COSMOS PARCELS EXPRESS
CORP.

Marquette Gift Parcels Service

3212 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Tel. CA 5-1864

2439 West 69 St. ir 2608 West 69 St.

Chicago, Ill. 60629. Tel. WA 5-2737

DIDELIS PASIRINKIMAS medžiagų ir visų kitų
Lietuvoje pageidaujamų prekių PAPIGINTOMIS
KAINOMIS.

Akordeonai, siuvamos mašinos, skalbimo mašinos,
automobilai, pianinai, motociklai iš Europos ir Sov.
Sąjungos sandėlių.

Vedėjai E. & V. Žukauskai

PELNYKITE DIVIDENDUS
KETVIRČIAIS

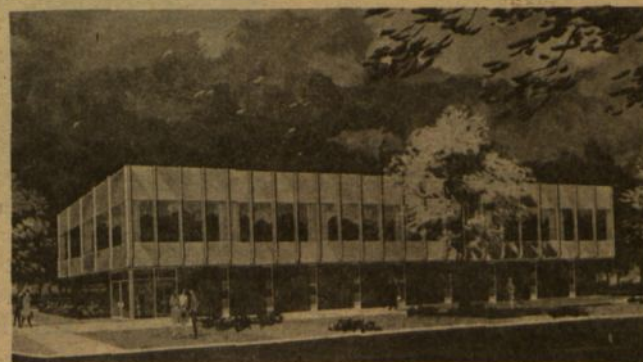
VISOMS TAUPYMO SĄSKAITOMS

TAIP... PAS MUS JŪS TURITE PASIRINKIMĄ ĮVAIRIŲ
TAUPYMO SĄSKAITŲ ATITINKANČIŲ JŪSŲ
REIKALAVIMAMS...

NEATIDELIOJANT ATIDARYKITE SĄSKAITĄ DABAR

DIVIDENDAI IŠSIUNCIAMI PAŠTU KETVIRČIAIS
INVESTMENT SĄSKAITOMS

"SERVING YOU SINCE 1922"

Indėliai apdrausti iki \$10,000 federalinės valdžios įstaigos

ST. ANTHONY SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION

1447 So. 49th Court, Cicero, Illinois 60650

Juozas F. Gribauskas, sekretorius

Chicago Phone: 242-4395; Suburban Phone: 656-6330

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNIOJE

PARAMA-

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

1. Imp. 3-Star FRENCH COGNAC	5th	4.59
2. Antique Bourbon Kentucky Str. Whiskey	5th	3.98
3. CANADA DRY VODKA	5th	2.98
4. Imp. French NAPOLEON Brandy	5th	3.35

5. COINTREAU Liqueur	5th	4.75
6. CHIANTI Imported Wine	5th	.98
7. Zeller SCHWARZE KATZE	5th	1.29

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų
maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.

Dirvos bendradarbis Robertas Sidabras ir Australijos lietuvių moterų stalo teniso meisterė Onutė Mikalainytė.
P. Petručio nuotrauka

AUSTRALIJOJ LIETUVIŲ SPORTO ŠVENTĖ

Australijos lietuvių sportuojantis jaunimas XV-tąją sporto šventę atšventė Melbournio mieste. Iškilmingas šventės atidarymas, stebint tikstantinei tautiečių, įvyko Viktorijos Krepšinio Sąjungos stadione. Tai yra toje pačioje vietoje, kur priešpusmetį garbingai kovoja Š. Amerikos lietuvių krepšinio rinktinė. Atidarymo iškilnėse su klubų vėliavomis dalyvavo daugiau 200 lietuvių sportininkų. Pagerbus vėliavas, šventės dalyviai ir žinovai sugiedojo Lietuvos himną. Po atidarymo kalbą ir tautinių šokių, sekė varžybos, kurios nusitęsė 5 dienas. Varžytasi krepšinio, tinklinio, stalo ir lauko teniso bei šachmatų šakose.

KREPŠINIS

Vyrų pirmenybėse iškilniausiai pasirodė Adelaidės Vyčio krepšinininkai. Jiems teko dešimtą kartą meistro vardas. Komanda, kurios šulams J. Gumbiniui, R. Daugaliui, A. Lapšui ir žaidžiančiam treneriui D. Atkinson netruksta gerai paruošto jauno pakaito, pasirodė kaip susižaidęs vienetas, su giedriomis viltimis ateitį.

Antrą vietą iškovojo Melbourno Varpo sportininkai pralaimėję tik adelaidiškiam 37:56. V. Sohos ir A. Vaišučio žaidimas jau nebedominuoja, kaip prieš keletą

metų, o jauniams dar reikia poros metų patirties.

Trečia vieta atiteko Sydnėjaus Kovo krepšinininkams, G. Grudziņskas, S. Lukoševičius, A. Andriejūnas sudarė komandos pagrindą. Jų žaidimo sparta teikė vilčių į aukštesnę poziciją, bet nulėmė pralaimėjimas prieš Varpą 46:52. Ketvirtą vietą užėmęs Geelongo Vytis tvirtai pasipriešino Kovui (44:46). Hobarto Perkūnas užėmė penktą vietą. Šis vienetas, vadovaujamas A. Andrikonio, garbingai atstovavo Tasmanijos lietuviams. Iš Perkūno krepšinininkų daug žada 18 metų aukštaūgis A. Radzevičius.

Moterų krepšinio pirmenybės nugalėtojoms tapo jaunos, bet gerai paruoštos Adelaidės Vyčio krepšinininkės.

Staigmeną patiekė Geelongo vytišės, įveikusios Sydnėjaus Kovo krepšinininkes 21-18 ir užtikrino sau antrą vietą. Pirmenybių lentelės apačioje atsitrė Melbourno Varpo jaunosios sportininkės, kurios, tikriausiai, suvaidins didesnę vaidmenį ateities varžybose.

Nemažiau atkaklios varžybos, ypatingai jaunių grupėje, vyko prieauglio pirmenybėse. Pirmenybės pasibaigus, jaunių ir mergaičių grupėje lentelė atrodė taip:

1. Adelaidė, 2. Geelongas, 3. Melbournas.

RINKTINĖ

Šventės varžybos užbaigtos vyrų krepšinio rinktinės pasirodymu prieš Australijos estų rinktinę. Estai tvirtai pasipriešinti pajėgė tik rungtynių pradžioje. Tolimesnėje eigoje išryškėjo lietuvių sportininkų pranašumas ir estai buvo įveikti 65:45.

TINKLINIS

Vyrų pirmenybėse, parodę gana puikų susižaidimą, nugalėtojais tapo Adelaidės Vytis. Sekančias vietas paėmė užėmė Geelongo, Melbourno, Sydnėjaus ir Hobarto tinklininkai.

Moterų pirmenybėse dalyvavo tik dvi komandos, Adelaidiškės be didesnio pasipriešinimo įveikė Gellongo tinklininkes.

STALO TENISAS

Komandinėse vyrų pirmenybėse dominavo Melbourno ir Hobarto sportininkai. Nugalėtojais tapo Melbourno Varpo stalo teniso komanda, įveikusi Hobarto Perkūną 3:2 pasėkme. Sydnėjaus vyrai įveikė Adelaidę 4:1, užėmė trečią vietą.

Moterų komandinėse pirmenybėse O. Mikalainytės pranašumas užtikrino pirmą vietą Adelaidės Vyčio sportininkėms. Geelongo vytišės teko antra vieta, o Melbourno varpietės -- trečia.

Vyrų vieneto varžybose staigmeną patiekė melbourniškis A. Banionis, baigė įveikęs ilgametį meisterį A. Andrikonį (Hobartas) 17:21, 21:17, 21:12. Trečią vietą užėmė J. Ablonskis ir ketvirtą V. Vasaris. Abu iš Melbourno.

Moterų vieneto pirmenybėse buvo nemažai staigmenų. Ypatinai gražiai pasirodė Adelaidės stalo teniso prieauglis. Komandinėse pirmenybėse pralaimėjimo nepatyrusi O. Mikalainytė (Adelaidė) laimėjo prieš G. Kaledienę (Geelongas) 21:10, nugalėtojos titulą iškovojo trečią kartą.

LAUKO TENISAS

Veteranui A. Remeikui iš Adelaidės dėl ligos ir praėjusios šventės laimėtoji melbourniškui A. Gaveliui dėl tarnybos nedalyvaujant, atslūgo susidomėjimas ne tik komandinėse, bet ir vieneto pirmenybėse. Komandiniais vyrų nugalėtojais tapo Adelaidės Vytis, įveikęs Melbourno Varpą 3:2. Vieneto varžybų baigė C. Žilinskas (Canberra) įveikė T. Žilinską (brolis) 8:6, 6:4.

Dėl nepakankamo susidomėjimo, moterų pirmenybės neįvyko. Skirtos dovanos atiteko praėjusios šventės nugalėtojoms Adelaidės vytišėms ir A. Morkūnaitėi (Adelaidė) be kovos.

ŠACHMATAI

Neapsieita be staigmenų ir šachmatų pirmenybėse. A. Balutčiui sužaidus lygiomis prieš adelaidiškį tarptautinį meisterį R. Arlauską komandinėse pirmenybėse, Melbourno Varpas iškovojo lygiasias. Ryškesnė Varpo pergalė prieš Sydnėjaus Kovą užtikrino jiems pirmą vietą. Ant ra vieta teko Adelaidėi ir trečia Sydnėjui.

Nedaug kas įspėjo ir žaibo turėjo laimėtoją. Juo tapo Adelaidės Vyčio atstovas V. Opulskis.

XV-oji sporto šventė praėjo sklandžiai ir pakilioje nuotaikoje. Tai Melbourno Varpo valdybos nuopelnas, kuriai tinkamai pravedus Š. Amerikos lietuvių krepšinio rinktinės viešnagė Melbournu, pavyko gauti leidimą naudotis sunkiai prieinamu Viktorijos krepšinio sąjungos stadionu.

Stalo teniso pirmenybės buvo prarastos gretimai esančiose patalpose, kur 1967 m. bus pasaulio stalo teniso pirmenybės.

Kartu įvyko ir klubų atstovų suvažiavimas. Čia buvo aptarti Australijos lietuvių sportiniai reikalai. Suvažiavimo dalyviai reikė noro už kelerių metų vėl pasikviesti Š. Amerikos lietuvių krepšinio rinktinę. Dauguma tikd, jog tai pavyks įgyvendinti.

R. Sidabras

PASIŽYMĖJĘ LIETUVIAI STUDENTAI AUSTRALIJOJE

Pietų Australijos Good Neighbor Council parinko du jaunuočius -- abu lietuvius -- jaunųjų piliečių premijai (Youth Citizenship Award), kuri bus pirmą kartą skiriama Australijoje ir ji buvo įteikta imigracijos ministro sausio 19 -- 21 d.d.

Tokios premijos bus skiriamos kasmet jauniems vyrams ir mergaitėms iki 25 m. amžiaus ir gimusiems už Australijos ribų iš neaustralių tėvų.

Premijas skiriant atsižvelgiama, kad jie būtų pavyzdžiu jaunimo organizacijoms, naudingi

bendruomenėi, pranašūs moksle, sporte ir kitose srityse.

Vytas KAPOČIUNAS yra 20 metų amžiaus, neseniai laimėjęs Goya meno premiją 100 gn. konkursinėje visos Australijos jaunųjų dailininkų parodoje, kurioje dalyvavo 450 jaunųjų dailininkų žemiau 25 m. amžiaus. Jis 1962 m. gavo Commonwealth stipendiją studijuoti meną. Pietų Australijos meno mokykloje jis eina aukščiausiais pažymiais.

Vytautas STRAUKAS yra 19 m.,

yra jaunesnysis pradžios mokyklos mokytojas. Vytautas priklauso lietuvių tautinių šokių grupei ir dabar moko tų šokių jaunesniuosius. Dainavo vietos lietuvių chore ir dabar chorvedžio treniruojamas vesti chorą. Jis priklauso Lietuvių Studentų Sąjungai ir trejus metus išbuvo skyriaus sekretorium. Taip pat Vytautas Straukas aštuonerius metus išbuvo lietuvių skautų sąjungoje ir dabar yra vienas iš skautų vadovų. (Mūsų Pastogė).

Pasiklausyti Čiurlionio ansamblio koncerto Detroite buvo atėjusios pakistanietės studentės, kurios nuotraukoje matyti pirmoje eilėje tarp G. Viskantienės ir V. Šarkos.
J. Gaizučio nuotrauka

DIRVOS NOVELĖS KONKURSA

TEMA. Autoriams suteikiama neribojama teisė novelės temą, turinį ir pobūdį patiems pasirinkti.

ILGIS. Novelės rankraštis privalo būti ne trumpesnis, kaip 16 standartinių mašinos rašymo puslapių spaudai, pralaidžiant vieną tarpą. Pageidaujama, kad novelė nebūtų ilgesnė, kaip 50 mašinos rašymo puslapių, tačiau toleruojamos išimtys, atsižvelgiant į novelės siužetą ir meninę vertę.

LAIKAS. Paskutinė rankraščiui įteikti data: 1965 metų kovo mėnesio 31 d.

ADRESAS RANKRAŠČIAMS SIŪSTI: Dirva, Novelės Konkursas, 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44103.

PARUOŠIMAS. Konkursui siunčiami rankraščiai būtinai privalo būti paruošti rašoma mašinėle ir pasirašomi slapyvardžiu. Tas pats slapyvardis užrašomas ant pridėdama voko, kuriame užlipinamas raštelis su autoriaus tikrąja pavarde, adresu ir telefono numeriu. Vokas nebus atidarytas, jeigu ant jo bus pažymėta: nelaimėjus -- neatplėšti.

SĄLYGOS. Laimėjusiam autoriui 250 dolerių premija bus įteikta 1965 m. Konkurso skelbėjas turi teisę premijuotąją novelę be papildomo atlyginimo spausdinti Dirvoje, atskiru leidiniu ar novelių rinkinyje. Autorius gali premijuotąją novelę spausdinti antruoju leidimu arba jos siužetą rašyti dramą, poemą ar romaną.

NEPREMIJUOTIEJI RANKRAŠČIAI grąžinami jų autoriams arba paliekami naudoti konkurso skelbėjui atskirai sutartomis sąlygomis.

JURY KOMISIJA sudaroma iš trijų asmenų. Ji visai nepriklausomai paprasta balsų dauguma sprendžia, ką premijuoti ir ką rekomenduoti spausdinti.

Mecenatas -- SIMAS KAŠELIONIS.

RAUDONOJI ARMİJA GRĮŽTA

Ištrauka iš Sibiro tremtinės Barboros Armonienės knygos "Palik ašaras Maskvoje", kurią lietuvių kalboje išleido Vilties leidykla.

(3)

Rusai suėmė Krivicką, bet Krivickienės tą sekmdienį nebuvo namuose ir taip jai pavyko išvengti staigios bausmės. Po dviejų dienų sugrįžus ji neberado pastogės prisiglausti. Pamačiau ją tyliai sėdinčią ant akmens kieme tarp griuvėsių ir pelenų. Priglaudžiau ją pas save kelioms dienoms. Ji niekuo nesiskundė tik nuolatos kartojo ir kartojo: "Mano vargšai vaikeliai, mano vyreliai..." Neįstengiau jos nuraminti. Netrukus ji išsikėlė gyventi pas tolimesnius gimines, bet mane kiek vėliau policija tardė dėl jos priglaudimo.

Visos apylinkės nusteibimui Krivickas buvo po kelių mėnesių paleistas iš kalėjimo. Negalėjome suprasti, kodėl jis išvengė bausmės ir net nebuvo ištremtas. Visi pradėjome įtarinėti, kad čia slypi kažkokia apgaulė ir vengėme jį įsileisti į savo namus. Jam duodavome duonos ar mėsos ir prašydavome nešdintis. Vėliau, jau Novostroikoje, artimas Krivicko ir mano kaimynas su ašaromis akyse pasakojo, kaip sunku jam būdavo taip atstumti Krivicką, net neįsileidžiant pro duris. Jis jaudinosi dar labiau, kai paaiškėjo, kad jis pats vistiek buvo ištremtas Sibiran, tad ar begalėje jam atsitikti blogiau, jeigu jis tą vargšą būtų priglaudęs, kada jam pastogė taip baisiai buvo reikalinga? Krivickas, per septyniasdešimt metų amžiaus, buvo rastas negyvas ant vieškelio vieną šaltą spalio mėnesio dieną.

Partizanų būklė darėsi vis daugiau beviltiška. Rusai paskelbė keletą amnestijos atsisaukimų, tačiau tie, kurie į juos atsiliepė, buvo kankinami tol, kol išdavė savo draugus ir jų slėptuves. Taigi ir šis metodas pasibaigė nesėkmingai.

Rusų milicija ir specialūs kariuomenės daliniai kovoti su partizanais pradėjo persekioti kiekvieną įtartą teikiant maistą laisvės kovotojams, bet atvykus partizanams pas ūkininką ir prašant maisto, niekas negalėjo atsisakyti, kad ir kažkaip būtų bijojęs; jeigu jis atsisakytų, partizanai jį nubaustų.

Jaučiaus esanti nuolatiniam pavojui. Kartą 1947 metų žiemos naktį vienas Krivicko sūnus, pasibeldęs į mano langą vėl teiravosi žinių iš Amerikos. Ji pasakė, kad daugiau kaip tuzinas partizanų miega mano klojime ir aš turinti jiems nunešti maisto. Išviriau didelį puodą sriubos ir, labai atsargiai nunešusi jiems, maldavau juos, kad tik jie čia ilgai nesilaikytų. Išbuvo dar vieną dieną ir pavakariais išvyko. Ir gerai padarė, nes po keletos valandų į mano sodybą atvyko didelis rusų kariuomenės dalinis ir ėmė mane klausinėti apie partizanus. Tur būt, kas nors jau buvo įskundęs. Kareiviai viską iškrėtė, bet nerado net pėdsakų. Aš vis dėlto buvau suimta, nugabenta į artimiausią policijos būstinę, smulkiai tardoma ir kaltinama priglaudusi kelioms dienoms tokį liaudies priešą kaip Krivickienę. Sakiau jiems, kad širdis man neleidė matyti senyva moterį gulint be pastogės ant savo namų pelenų krūvos. Išardžius buvau paleista, bet jaučiau, kad mano gyvenimas darėsi nebesaugus.

Vyriausybė paskelbė naują žemės reformą, tik šį kartą dar griežtesnę. Nors pagal naują įstatymą man buvo leista turėti trisdešimt septyni akrai, atsisakiau ir to, pasilikdama tik namą ir vienuolika akrų. Turėjau karvę, paršą, avį ir dešimtį vištų ir taip galėjau laikytis.

Iš tokio žemės sklypo ir gyvulių kiekio valstybinių duoklių turėjau atiduoti: apie trečdalį viso gaunamo pieno, 120 kiaušinių, du šimtus svorų mėsos ir keletą bušelių grūdų. Duoklių atidavimo nuostatai buvo griežti. Jei ūkininkas neatiduodavo pieno duoklės, atimdavo karvę. Neatidavus kitų produktų, grėsė kalėjimas. Gyvenimas buvo sunkus, tuščias ir įkyriai vienodas.

Laimė, mano vyras gavo laišką, siųstą per aną kaukazietį karininką. Tuo metu aš gaudavau nemažai laišku iš Jono, bet atrodė, kad ne visi mano pasiųstieji

buvo jo gaunami. Jis pradėjo siuntinėti man pinigų mažesniais sumomis per banką. Tuo būdu, gavęs mano parašą ant pakvitavimo, jis buvo tikras, kad esu dar gyva.

Jo siunčiamieji pinigai teko iškeisti oficialiu kursu -- keturi rubliai už dolerį. Juodosios rinkos kainos buvo labai aukštos. Pyragaitis, pavyzdžiui, kaštuodavo aštuoni rubliai. Sūnus, lankąs dabar pradžios mokyklą, jau galėjo rašyti. Aš jam padiktavau laišką, kad jis tėvui parašytų, jog už du žalius paveikslukus (dolerius) mes galime nusipirkti tik vieną pyragaitį, ir prašėme, kad siųstų maisto, jeigu įmanoma. Tas laiškas praėjo. Kartą Jonas atsuntė trisdešimt penkis dolerius. Žinodama pinigų vertę Amerikoje ir matydama jų nuvertinimą, iškeitus čia oficialiu kursu, aš atsisakiau priimti čekį. Pinigai buvo gražinti ir mano vyras suprato netiesioginę mano mintį.

Nesilioviau ir aš dariusi žygių susijungti su visa šeima. 1945 metų balandžio mėnesio 7 dieną, komunistams jau grįžus, buvau nuvykusi į Vidaus reikalų ministeriją Vilniun, Lietuvos sostinė, kad dar kartą sužinočiau apie galimybes išvykti į Ameriką. Man buvo tada patarta palaukti karo pabaigos. Po mėnesio, kada karas pasibaigė, aš vėl nuvykau ir paprašiau vizos. Mano prašymą priėmė ir kartu dar davė užpildyti ilgą klausimų lapą. Tuo pat metu atėjo ir mano vyro pareiškimas iš Amerikos. Maniau, kad dabar jau tikrai turiu rimtą pagrindą leidimui gauti, tačiau jiems tai nesudarė jokio skirtumo.

Tuo metu kelionės buvo be galo ilgos ir varginančios. Iki Vilniaus tiesia linija buvo apie 140 mylių, o kelionėje tekdavo išbūti pusantros dienos, o kartais ir ilgiau. Keliauti be specialaus leidimo buvo draudžiama, o jam gauti taip pat tekdavo pašvęsti ne tik daug laiko ir pastangų, bet ir išlaidų, kyšių ištroškusiems pareigūnams patenkinti. Bet ir leidimą gavus, tekdavo taip pasirinkti traukinius, einančius aplinkiniais keliais, kur jie nebūdavo taip perpildyti, bet gauti vietą vagone taip pat buvo sunku, nebent vėl kyšys konduktoriui.

(Bus daugiau)

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• "Palik Ašaras Maskvoje", Barboros Armonienės knyga, keliomis laidomis išleista angliškai (Leav Your Tears in Moscow) ir išvers-ta į septynias kitas kalbas, jau atspausdinta lietuviškai. Knygos lietuviškąją laidą atspausdino ir išleido Vilties leidykla. Šiuo metu baigiami knygos įrišimo darbai Clevelande ir ji ne- užilgo jau pasirodys knygų rinkoje. Knygos kaina — 3 dol.

Platintojai ir pavieniai asmenys prašomi jau iš anksto užsisakyti ir pranešti, kiek egz. tos knygos išsiųsti, šiuo adresu: Dirva, 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44103.

• VIKTORAS ŠAMATAUSKAS, praleidęs atostogas Floridoje, Miami Beach, kur nuolat yra apsigyvenusi jo žmona ir vaikai, grįžo pailsėjęs į savo nuolatinį darbą Clevelande.

• St. Clair Savings Assoc. naujasis prezidentas Don Schneller paskelbė paskyręs Harold R. Swope ir Robert C. Sterbank naujoms pareigoms.

Pirmasis paskirtas vice-prezidentu, o antrasis sekretoriaus — išdininko postan.

Abu pareigūnai jau ilgą laiką turėjo atsakingas pareigas St. Clair Savings organizacijoje ir pasižymėjo organizaciniais ir administraciniais gabumais.

REIKALINGA PRITYRUSI MASININKE

klijentų priėmėja draudimo įstaigoje. Pageidauja m a kalbanti lietuviškai ir angliškai. 5 dienos savaitėje.

General Underwriters Insurance

6606 Superior Ave.
Tel. UT 1-2345

(Kreiptis į Juozą Mull-Muliolį)

• Visais apdraudos reikalais kreipkitės į prityrusius ir maloniai patarnaujančius draudimo agentus: V. Giedraitį telef. 944-6835, ar į Z. Obelenį tel. 531-2211.

REIKALINGA SEIMININKE

bendram namų ruošos darbui. Pageidautina mylinti vaikus, kad padėti motinai. Nereikia skalbti. Gyventi tenka kartu. Rekomendacijos. Aukštas atlyginimas. Tel. 831-8820.

CHICAGOS SCENOS DARBUOTOJŲ SĄJUNGA Š. M. VASARIO MĖN. 6 D 7 VAL. VAK. CLEVELANDE, SLOVENŲ AUDITORIJOJE, 6417 ST. CLAIR AVENUE STATO

K. JURAŠŪNO 3 veiksmų liaudies pasaką

"EGLĘ ŽALČIŲ KARALIENĘ"

Režisierius — ZITA KEVALAITYTĖ-VISOCKIENĖ
Dailininkas — JURGIS DAUGVILA
Kostiumai — VANDA BALUKIENĖ
Baletas — GRAŽINA GIEDRAITIENĖ
Apšvietimas — KAZYS CIJŪNĖLIS

VAIDINA:

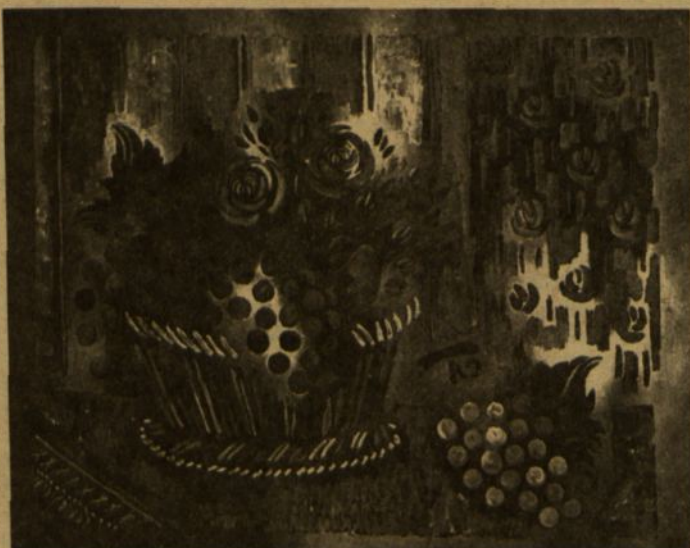
B. Briedienė, E. Bradūnaitė, J. Cijūnėlienė, M. Lemešytė-Dikiniene, A. Gepnienė, A. Keželenė, E. Rukuižienė, L. Barauskas, St. Bernatavičius, Pr. Beinoras, A. Dikinis, S. Grėbliūnas, V. Repšys, R. Sta-kauskas, L. Valaitis.

ŠOKIAMS GROS MOKSLEIVIŲ ORKESTRAS.

BUS IR VAIŠĖS.

Bilietai po 3 ir dol. suaugusiems ir 1 dol. moksleiviams, kuriems vietos skir-tes balkone prižiūrint paskirtiems globėjams.

Bilietus galima užsisakyti pas: PETRĄ MAŽELĮ — telef. 371-4729 ir ROMĄ ZORSKĄ — telef. UL 1-5258 ir prieš vaidinimą salėje.

KASIULIS

Natiurmortas (aliejus)

Vasario 7 d. Clevelande, Gallery International patalpose, atidaroma dailininko Vytauto Kasiulio meno paroda, kurioj bus išstatyta apie 40 aliejaus, pastelų ir spalvotų litografijų. Paroda tęsis iki kovo 6 d.

IŠNUOMOJAMAS BUTAS

2 miegamieji, didelė virtuvė, vonia, privatus įėjimas, sandėlys. Idealus nevedusių vyrų ar merginų porai.

Prie St. Clair ir 67 gt.
Telef. RE 1-5513.

CLEVELANDO PARENGIMŲ KALENDORIUS

VASARIO 6 D. Chicagos Scenos Darbuotojų Sąjunga stato "Eglę Žalčių Karalienę" Slovenų auditorijoje.

VASARIO 13 D. Lietuviams Budžiams Remti Valdybos tradicinis blynų balius, Šv. Jurgio parapijos salėje.

VASARIO 14 D. Lietuvos Nepriklausomybės šventės minėjimas, rengia ALT Clevelando skyrius.

VASARIO 20 D. A. Stephens moterų choro koncertas, Rengia

Šv. Kazimiero liet. mokykla.

VASARIO 20 D. Clevelando Vyrų Okteto koncertas, Ruošia LSK "Žaibas", Moterų tinklinio sekcija.

VASARIO 21 D. Vysk. M. Valančiaus lit. mokyklos ruošiami pietūs, "Aukuro" ansamblio išvykoms paremti.

VASARIO 27 D. Ateities Klubo parengimas šv. Jurgio parapijos salėje.

VASARIO 28 D. DLK Birutės D-jos pietūs šv. Jurgio parapijai paremti.

KOVO 7 D. Neringos tuntas rengia Kaziuko Muge šv. Jurgio parapijos salėje.

KOVO 14 D. Putnamo senelių namų statybai remti Clevelando apylinkių remėjų seimas.

BALANDŽIO 4 D. Aukuro ansamblio metinis koncertas.

BALANDŽIO 24 D. Vysk. M. Valančiaus lit. mokyklos metinis balius.

BALANDŽIO 25 D. Margučių rindinėjimas. Rengia Vysk. M. Valančiaus lit. mokykla.

GEGUŽĖS 2 D. Motinos dienos minėjimas, Rengia Vysk. M. Valančiaus lit. mokykla.

GEGUŽĖS 9 D. Čiurlionio ansamblio sukurto koncertas Clevelando Muzikos Instituto salėje.

GEGUŽĖS 22 D. Lietuvių Salaziečių gimnazijai paremti vakaras.

BIRŽELIO 20 D. Vysk. Valančiaus lit. mokyklos gegužinė.

LIEPOS 4 D. SLA 14 Kuopos vasaros pobūvis kuopos nariams ir svečiams Čiurlionio Ansamblio sodelyje.

NEPAMIRŠKITE ATNAUJINTI DIRVOS PRENUMERATĄ!

COLONIAL FLOWER SHOPPE GĖLĖS KIEKVIENAI PROGAI

Conveniently located one block from Jakubs & Son Funeral Home.

IVanhoe 6-5055 890 East 185 St.
Cleveland, Ohio 44119

PETRUS
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6
CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9
TRYNS MODERNIOS KOPLYČIOS

Clevelando vyrų oktetas koncertavęs Tėviškės Žiburių spaudos baliuje Toronte su pranešėja I. Stasaitė, Kairėje stovi okteto vadovas R. Babickas, S. Dabkaus nuotrauka

CLEVELANDO VYRŲ OKTETAS TORONTE

Patiko mums, torontiečiams, josiškė aštuoniukė - oktetas. Patiko ir jų atsivežtoji programos pranešėja Ingrida Stasaitė. Mes jiems nepagalvojome plojimų. (Ir kas pasakytų, kad torontieškė publika nedėkinga ir nenuoširdi meno žmonėms?)

Sausio 23 d. čia įvyko "Tėviškės Žiburių" spaudos balius. Šiemet gi tas balius buvo -- dar ypatingesnis, negu kitais metais, mat -- sukurtojinis. Mūsų šis kanadiškis savaitraštis T. Ž. šventė 15 metų savo amžiaus sukaktį. Nekoks tai amžiaus didys -- 15 metų, bet -- vis tik šis tas. Ypač žinant, kad Tėviškės Žiburiai beveik vieny "dipukų" produktas. Taigi, maždaug tiek metų tam laikraščiui, kiek naujai į Kanadą lietuvių imigrantų bangai, nors juos tveriant -- prisidėjo keletas ir senosios imigracijos atstovų. Garbė jiems!

Kas tame spaudos baliuje buvo ir kas įvyko? Penketą minučių pakalbėjo laikraščio redaktorius kun. dr. P. Gaida, programą pranešinėjo adv. G. Balčiūnas, buvo šokiai -- švelnūs ir trankūs, geras orkestras, minkšti ir kieti gėrimai, užkandžiai ir laimėjimai, kurių ypatingiausi buvo du fantai -- tai dailininkų: Žmuidzinienės ir Valiaus paveiks-lai. Buvo ir kitų gana gerų dovanų.

Bet dabar -- grįžkim prie Clevelando okteto. Jis prisistatė kiek pavėlavęs. Mat, oras pasitaikė toks, kad "dangus su žeme" maišėsi -- snigo ir siautė nežmoniška pūga. Gerai, iš viso, kad jų nepaskandino sniego ta didžioji vėtra.

Nežiūrint blogo oro -- publikos prisirinko pilnutėlė. Prisikėlimo parapijos salė.

Kokį įspūdį padarė clevelandiečiai torontiečiams? Trumpai tariant -- didelį.

Aštuoniukė -- gražiai, vieno-dais švarkais apsirėdžiusi, o jų duotas programos repertuaras -- lengvo žanro, pasakytume, šlagerinio, bet itin patrauklaus, pramoginio stiliaus. Dėl tos tad priežasties okteto panaudotas

programinis repertuaras šiame spaudos baliuje labai atitiko publi- kijos nuotaikas, nes kaip tik šiuo metu ji buvo susirinkusi ne giliam muzikiniam susikaupimui, bet "good time" nuotaikoj vakarą praleisti.

Jei neskaityti St. Šimkaus "Šią naktelę" ir R. Babicko harmonizacijos apie "Sūrius ašarėles" bei karūno Jono Balsio sukurto ir taip pat R. Babicko suharmonizuotos dainos apie karūn- nus, visi kiti dalykai -- daugiausia verstiniai, bet jie buvo itin nuotaikingi, net gi -- humoristiniai. Pvz., nekalbant jau apie balius nuotaiškai tinkantį dalyką "Kelkim taures", ar dainą iš Ha- vajų, ypatingai linksmai visus nuteikė daina apie ... "kreivą žmogų".

Oktetas išpildė porą dalykų iš savo išleistos ilgo grofimo plokštelės, kurią, po programos kai kurie dalyviai jau buvo įsi- giję.

Oktetinių laikysena scenoje itin pulki -- drąsi, laisva. Jų balsų derinimumas -- be prie- kaiščių, švelnus, mielas, srue- nantis, tarytum žavingas van- dens tekėjimas.

Toronto lietuvių publikai Cle- velando oktetas patiko ir, gali- ma sakyti, labai patiko. Tai liu- dijo jų begaliniai audringi ploji- mai ir, berods, net dvi išprašy- tos dainos "bissui".

Baigiant, norėjęs priminti, jog Toronto lietuviškoji publika -- visada miela programos išpildy- tojams, ypač -- svečiams. Ji moka jiems parodyti dėkingumą. Pr. Alšėnas

SV. ANTANO GIMNA- ZIJOS VEIKLA

Šv. Antano gimnazijoje, pasibaigus pirmo semestro egzaminams, mokiniai ėmė ruoštis Vasario 16 minėjimui. Gimnazijos vadovybė paskyrė dvi premijas už ge- riausiai parašytas, paskai- tėles šios šventės tema. Choras mokosi naujų dai- nų. Tautinių šokių grupę ruošia Ona Ivaškienė, at- vykdamą čia kas šeštadienį iš Bostono. Vaidinimą tai progai režisuoja akt. Beat- ričė Kerbelienė, lankyda- masi iš Providence. Vasario 16 minėjimas gimnazijoje įvyks vasario 20 d.

Prasidėjus antram se- mestru, gimnazija padidė- jo trimis mokiniais. Pirmajame semestre buvo 51. Pranciškonai pasiryžę ir toliau ugdyti šią mokyklą. Rūpinamasi ko daugiausia turėti mokinių ateinan- tiems mokslo metams. Re- gistracija jau prasidėjo, ir gaunami prašymai. Moki- nių lietuviškose vietovėse ieško T. Rafaelis šakals. Pittsburgho apylinkėje jam talkina T. Kazimieras Venclovas. Įstojimo reika- lais rašoma šiuo adresu: Father Rector, St. Antho- ny's High School, Kenne- bunkport, Maine.

ATSIŪSTA PAMINĖTI

KNYGŲ LENTYNA -- 2 nr. (1964 m). Leidžia LB Kultūros Fondas, redaguoja ir tvarko Al. Ružancovas. Tai lietuviškųjų lei- diniių ir svarbesnių įv. temomis straipsnių vardynas.

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185th St.
KE 1-7770

Naturally SUPERIOR SAVINGS

SINCE 1909
13515 EUCLID AVE.
6712 SUPERIOR AVE.

HOME and
REMODELING
LOANS

INSURED SAVINGS

What does the "S" stand for?

**SAFE
SURE
SINCERE
SERVICE**

Our customers know what the "S" stands for. Come in and let us show you what we mean.

ST. CLAIR SAVINGS
MAIN OFFICE: 813 E. 185th STREET

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

• "Mūsų Lietuvos" II tomo spaudos darbai šiuo metu atliekami Liet. Enciklopedijos spaustuvėje Bostone (savininkas J. Kapočius). Knygos autoriui Broniui Kvikliui (5747 South Campbell Ave., Chicago, Ill. 60629) skubiai reikalingos šių vietovių nuotraukos: Čedasų, Žiobiškio, Onušio, Kriaunų, Panevėžiuko, Zybaly, Žemaitkiemio, Pūsnės, Panoterių, Kiauklių, Gelvonų, Upytės, Gelvonų, Velykių ir kt. mažų vietovių. Jeigu kas turėtų ar žinotų kur galima gauti, prašomi pranešti autoriui. Nuotraukų originalai saugomi ir persifotografavus sugrąžinami jų savininkams.

• Vyskupo P. Brazio konsekracija įvyks vasario 14 d. Konsekruos kardinolas Carlo Confalonieri, asistuojant arkivyskupui Antonio Samore ir vyskupui Vincentui Brizgiui.

Vasario 13 d., konsekracijos išvakarėse, bus specialioji Popiežiaus audiencija lietuviams.

• ALT S-gos Detroito skyrius, atsiskaitydama su už Antro Kaimo vaidinimo skelbimą Dirvoje, kartu prisiuntė ir 12 dol. auką.

• Erd. Simonaitis sausio 23 d. Vasario 16 Gimnazijoje skaitė paskaitą apie Klaipėdos krašto ir Mažosios Lietuvos 1923 m. sukilimą.

• Stp. Vyktintas, Vasario 16 Gimnazijos VI kl. moksleivių suruoštame J. Aisčiui paminėti vakarėlyje, skaitė apie J. Aistį referatą. Mokiniai M. Landas ir J. Milinis paskaitė iš J. Aisčio poezijos.

PHILADELPHIA

ALT S-GOS PHILADELPHIJOS SKYRIAUS VEIKLA

Sausio 24 d. įvyko ALT S-gos Philadelphia skyriaus metinis visuotinis narių susirinkimas. Susirinkimo metu peržvelgta praėjusių metų veikla ir nustatytos gairės ateinančioms metams. Didžiausias rūpestis skyriaus valdybai buvo prez. A. Smetonos minėjimo surengimas, kuris, kitoms organizacijoms tal-

kininkaujant, geriau praėjo negu buvo tikėtasi.

Iždo padėtis gera. Vilties Draugijai įnašas papildytas iki 125 dol. Išplatinta A. Smetonos monografijų apie 50 egz. Dail. Č. Jonušas, už suruoštą jo kūrinį parodą, yra padovanojęs skyriui paveikslą.

I 1965 m. skyriaus valdybą yra išrinkti: J. Česonnis, V. Gruzdis, P. Didelis, A. Jonys ir V. Matonis.

1965 m. rugsėjo mėn. 25 d. numatomas suruošti parengimas. Tikimasi paskviesti "Antrą Kaimą" iš Chicago.

Po susirinkimo buvo vaišės, skyriaus ponii labai gražiai paruoštos, kurių metu surinkta Nepriklausomybės Fondui 111 dol.

NEPRIKLAIMSOMYBĖS ŠVENTĖS MINĖJIMAS

Nepriklausomybės šventę Philadelphiaje šiemet minims š. m. vasario mėn. 14 d., 3 val. p. p. Lietuvių Muzikinio Klubo salėje. Minėjimą ruošia LB Philadelphia skyriaus apylinkė ir prie jos sudarytas organizacijų atstovų komitetas, kurio pirmininku yra J. Ardys, o jam talkininkauja organizacinės komisijos pirm. V. Gruzdis, o finansų komisijos pirm. K. Čikotas. Pagrindiniu kalbėtoju paskiriamas St. Santvaras iš Bostono. Taip pat bus ir amerikiečių valdžios atstovas.

Meninę dalį išpildys vietos pajėgos: dainininkė V. Bendžiūtė, Tautinis Ansamblis vad. L. Kaulinio ir tautinių šokių grupė "Žilvynas", vadovaujamas E. Bendžiūtės. Vasario 16 d. proga yra renkamos aukos A. L. Tarybos. Minėjimas pradedamas 10 val. 30 min. šv. mišiomis šv. Andriejaus bažnyčioje.

• L. M. A. Philadelphia klubo visuotinis metinis susirinkimas įvyks š. m. vasario mėn. 7 d., 4 val. p. p. Lietuvių Banko patalpose. Bus svarstomi klubo reikalai ir renkama valdyba. Po susirinkimo — kavutė.

• L. Bendruomenės Philadelphia apylinkės metinis visuotinis susirinkimas įvyks š. m. kovo mėn. 7 d., ne vasario 28 d., kaip kad anksčiau buvo skelbiama. P. M.

Gen. konsulas dr. P. Daužvardis ir tėvų komiteto pirm. dr. K. Balukas atidaro Klaipėdos uosto mugę Chicagoje.

KLAIPĖDOS UOSTO MUGĖ CHICAGOJE

Sausio 24 d. Chicago Jūrų Skautija Mažosios Lietuvos Draugijai ir Jūrų šauliams talkininkaujant, vietos lietuviškajai visuomenei sekmingai prisistatė su nauju savo metiniu parengimu, Klaipėdos Uosto Muge.

Jaunimo Centro vestibiulyje iškilmingai kabėjo Klaipėdos Krašto herbas, skelbdamas visiems, kad čia vyks Klaipėdos Krašto ir jūrų mylinčių tautiečių ypatingas susibūrimas. Lygiai 12 val., stebint gausiai žiūrovų miniai, Klaipėdos Uosto Mugs atidarymo iškilmes pradėjo Chicago Jūrų Skautijos Tėvų Komiteto pirmininkas dr. K. Balukas, kuris pasidžiaugęs rodomu susidomėjimu, pakvietė mugę atidaryti Lietuvos Generalinį Konsulą dr. P. Daužvardį.

Konsulas P. Daužvardis savo žodyje išskėlęs Klaipėdos Krašto reikšmę lietuviui ir paraginęs visas jėgas telkti bei ugdyti kovai dėl Lietuvos atstatymo ir jos teisių prieiti prie Baltijos jūros, perkirpo jūrų skautų-čių laikomą juostą ir paskelbė Klaipėdos Uosto Muge atidaryta. Čia pat jūrų skautai-ės apdovanojo konsulą ir poniją dovanomis ir vi-

sa minia pajudėjo Jaunimo Centro didžiosios salės link, kuri rengėjų darbščių rankų, sumanumo ir išradimo dėka buvo paversta į tikrą Klaipėdos uosto kampelį.

Čia ant stalų, dekoratyvinių laivų burių ir kabančių tinklų pavėsyje, per visą salę buvo skoningai išdėstyti pačių jūrų skautų-čių pagaminti gražūs ir įvairūs rankdarbiai, medžio drožiniai, stiklo raizžiniai, siuviniai, lietuviškais raštais išsuktos margaspalvės juostos, keramikos darbai, puodai, inkilai ir visokios kitokios mugelį paruoštos gėrybės.

Aukščiau, ant scenos, Korpi Gintaras buvo įsirengusi Europietiška kavinė, kur pavargę mugės lankytojai turėjo galimybės pailsėti, kavos atsigeriti, lietuviškos geros pagurkšnoti, na ir patogiai įsitaikyti, stebint visą mugę, pasižnekučiuoti.

Gi, už mažo pušinėlio gardžiai kvėpėjo Tėvų Komiteto narių ir mamų-čių pagaminti lietuviški valgiai. Čia buvo pavalgydinti pietų išsiilgę tautiečiai, čia buvo pasotinti visi lietuviški valgių mėgėjai.

Tų pačių pušų pavėsyje veikė Jūrų šaulių laimėjimų stalas. Garšiai skambėjo vedėjo balsas, smagiai sukosi laimėjimų ratas ir skirtos laimėjimams gėrybės greitai perėjo į laimingųjų rankas.

Netoliese, prie "uosto" vartų, išdėdžiai baltavo, lietuviškom juostom ir audiniais išpuoštos Mažosios Lietuvos Dr-jos spaudos kioskas, kurį žvaliai aptarnavo tautiniais rūbais pasipuošusios Mažosios Lietuvos dukros.

Negalima praeiti ir pro mugės "meninį kampelį", kur vikriai sukosi Korpi Gintaras sesės ir broliai, vadinamoje "Spalvorojuje".

Salės kampe skaisčiai blykčiojo Klaipėdos Uosto švyturys spalvingais spinduliais maloniai glostydamas mugės lankytojų džiaugsmingus veidus.

Greta "Klaipėdos Uosto", atskirose patalpose buvo įrengtas Jūrų šaulių klubas, valgykla ir kavinė, kur susirinkę jūros šauliai ir jų svečiai linksmai šnekučiavosi.

Ypatingą mugės lankytojų dėmesį patraukė įspūdinga Lietuvių Jūrų Skautijos veiklos raidos apžvalginė paroda. Jūrų Skautijos vadovybės pastangomis, greitime klasėje įrengta, čia lankytojai galėjo susipažinti su Jūrų Skautijos organizacinėmis schemomis, garbės ir uniforminiais ženklais ir kt. vaizdingai sienose iškabinėtais. Galėjo originaliuose jūrlapiuose pamatyti spalvingai atžymėtas jūrų skautų padarytas keliones Baltijos, Atlanto, Australijos, Europos ir Šiaurės Amerikos vandenų bangomis. Meniška įkabinėtos nuotraukose, vaizdų albumuose ir spaudos iškarpų rinkiniuose, besijdomaujančius lankytojus galėjo susipažinti su Lietuvių Jūrų Skautijos vienetų veikla, parengimais ir atliktomis stovyklomis. Čia budintieji jūrų skautų vadovai maloniai informavo ir darė reikiamus paaiškinimus.

Per keletą valandų Klaipėdos Uosto Muge viskas buvo išpirkta, išparduota ir suvalgyta. Visur girdėjosi džiaugsmingiems tautiečių ir jaunimo bal-

sai, vyravo linksma nuotaika ir pasitenkinimas, jūrų skautijos suteikta proga gražiai praleisti laiką jūrinių organizacijų ir lietuviškojo jaunimo tarpe.

Lietuvių Jūrų Skautija, jos vietiniai veikiantieji Chicagoje, su Klaipėdos Uosto Mugs "premiera" vietos visuomenei prisistatė, kaip organizaciniai pajėgus, darniai veikiantis jaunimo junginys, kuris šiuo parengimu ne tik sugebėjo apjungti jūrinę minčių sklaidžiančias lietuviškas organizacijas, bet taip pat prasmingai ir įdomiai atžymėjo Klaipėdos atvadavimo metinę sukaktį. Lietuvių Jūrų Skautija dar kartą įrodė, kad ji yra galvalinga ir savo veikloje išradinga organizacija, žengianti tikruoju jūrinio skautavimo ir tarpusavio bendradarbiavimo keliu.

Šia proga, besidžiaugiant lietuviškojo jaunimo naujais laimėjimais, galima tik palinkėti Lietuvių Jūrų Skautijai tvirtai žengti pasirinktu keliu ir šį, naujai pradėtą tradicinį metinį parengimą, perkelti ir už Chicago ribų.

Gero Vėjo, Chicago jūrų skautams ir skautėms!

Ed.

MUZIKOS IR DAILIOJO ŽODŽIO KONCERTAS CHICAGOJE

1965 m. vasario mėn. 7 d., 3 val. p. p., Jaunimo Centre, Chicago visuomenei turės malonią progą išgirsti tris jaunas ir labai gabias menininkes: solistę Ireną Stankūnaitę, pianistę Aldoną Kepalaitę ir aktorę Eleną Blandytę.

Irena Stankūnaitė — kloraturinis sopranas, pasirodys lietuvių visuomenei su savo Chicago debiutiniu koncertu. Ji yra baigusi Juilliard Aukštąją Muzikos Mokyklą New Yorke. Irena taip pat gilino mokslą siekdama magistro laipsnio Hunter's ir New York miesto kolegijose. Dabartinio metu ji yra St. Patricko aukštesnės mokyklos choro vedėja Elizabethe, taip pat ji mokytojauja savo tėvelio, muziko Juozo Stankūno, Muzikos studijoje. Ire-

na mielai talkininkauja lietuviškoms organizacijoms.

Aldona Kepalaitė — pradėjo muziką studijuoti Muzikos akademijoje Muenchene. Atvažiavusi į Ameriką studijas tęsė Manhattanville kolegijoje, kur įsigijo muzikos bakalauro laipsnį. Ji lavinasi muzikoje pas pianistą Andrių Kuprevičių. Aldona yra daug koncertavusi New Yorko apylinkėse kaip solistė ir taip pat yra dalyvavusi su New Yorko Kompozitorių grupe Carnegie Hall. Reikia pažymėti, kad kritikų atsiliepimai apie šiuos koncertus buvo labai palankūs.

Aktorė Elena Blandytė, gerai žinoma Chicago visuomenei, naskaitys kelias ištraukas iš lietuvių tautosakos.

• L.S.T. Korp! Neo-Lithuania ir Tautinis Akademinis Sambūris Chicagoje š. m. vasario mėn. 20 d. ruošia tradicinį Užgavėnių blynų balių B. Pakšto sveitainėje, 2801 W. 38th St.

Svečiai bus vaišinami šaltais užkandžiais ir užgavėnių blynais. Sokioms gros B. Pakšto orkestras. Pradžia 7 val. 30 min. vakaro.

Korp! Neo-Lithuania juniorai žada pasirodyti su būdinga staigmena.

Vietas prašome iš anksto rezervuoti pas Aleksą Siliūną — 6839 S. Rockwell Ave., tel. PR 8-0149 nuo 6 iki 8 val. vakarais.

L.S.T. Korp! Neo-Lithuania ir L.T. Akademinio Sambūrio valdybos kviečia visus savo narius su jų draugais ir bičiuliais atsilankyti į šį Užgavėnių blynų balių.

• Mykolas Drunga, jau spėjęs pasižymėti pianistas, prof. Vl. Jakubėno mokinys, jau kelis kartus dalyvavo Chicago Artist Assoc. koncertuose. Koncertų klausytojus sudomino jo atlikti Mozarto kūriniai, o ypatingai mūsų kmp. M. K. Čiurlionio kompozicijos.

Sausio 26 d. įvykusiame Curtis Hall koncerte M. Drunga atliko 6 M. K. Čiurlionio preludus.

• Sol. Roma Mastienė ir akt. Eglė Vilutienė išpildys programą Dariaus - Girėno Litanistinės Mokyklos ir Gage Parko Lietuvių Bendruomenės ruošiamame baliuje, kuris įvyks š. m. vasario mėn. 13 d. Pakšto salėje. Visas pelnas skiriamas mokyklos išlaikymui.

• Prof. Igno Končiaus drožiniu parodėlė ruošiamą Chicagoje, B. Pakšto salėje (2801 W. 38th St.) II. 7 d., 3 val. p. p., io naujosios knygros "Žemaičių kriviai ir kopltvėlės" pristatymo proga. Kadangi šiuo metu vidurvyje Profesorius įžengia į 80-uosius savo gyvenimo metus, ta proga bus prisiminta ir io amžiaus sukaktis. Minėjima ruošia akademikai skautai.

Moterų Vienybės pirm. dail. V. Kulber (kairėje) teikia diplomą ir gėlių korsažą Ligijai Bieliukienei už jos nuopelnus keltiant Lietuvos vardą tarptautinėje ir JAV moterų organizacijose.

L. Bieliukienė yra vienintelė svetimtautė, išrinkta į General Federation of Women's Clubs direktorių tarybą. Ta organizacija turi 11 mln. narių 64 valstybėse ir švenčia 75 m. gyvavimo sukaktį. Organizacijos centras yra JAV.

R. Kisielliaus nuotrauka

UŽPREMERUOKITE
DIRVĄ
SAVO BIČIULIAMS